

KÉTIÚJSÁG

Posta postális díjtól is
numera: No. 24.256-1927.

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 200, egy hóra 70 lej. Magyarországon egy évre 50, félévre 25, negyedévre 12.50, egy hónapra 6.50 pengő. Egyes számok az Ibusz elárultó kioszkjaiban.

ORSZAGOS MAGYARPARTI LAP
XX. ÉVFOLYAM. — 297. SZÁM.
Felelős szerkesztő: Szász Eadre.

Szerkesztőség, kladóhivatal és nyomda: Cluj, Baron L. Pop u. 5. szám. Telefon: 15-08. — Levélcím: Cluj, postafiók 101 szám. Kéziratokat senkinek sem küld vissza és nem is őrzi meg a szerkesztőség.

Február 15-én ül össze az új parlament

A liberális kormány marad a parlament összeülésiéig, de a jövő év őszéig szóló programot dolgozott ki — A kormánypart győzött a szenátorválasztásoknál, — a Magyar Párt fölényes szavazási eredményekkel biztosította három székelyföldi mandátumát

Tizennyolc mandátum illeti meg a Magyar Pártot

Tegnap még nagy politikai szenzáció volt Franasovici belügyminiszternek sajtónyilatkozatban feltárt helyzetképe, amire Románia történetében alig találunk példát. Mára már maga a tény, a kormánypart 37.05 százalékos választási eredménye túlhaladott álláspont s a közvéleményt az izgatja, hogy milyen következményekkel fog járni az új szituáció. A bucurestii lapok egész sereg kombinációt közölnek a mandátumok elosztásáról s az erre vonatkozó hírek azért olyan szélágazóak, mert a prémios választási rendszer életbeléptetése óta szóba sem került olyan elosztási kulcs, amelynél ne a kormánypart kapja meg a mandátumok kétharmadát s a többi pártok ne a maradékon osztozkodjanak. A választási törvény azonban a most eldőlött helyzettel is számol, erre is megvannak pontos előírásai, az alkalmazás azonban már komplikált számítási művelet. Bizonyos csak az, hogy a pártok a leadott szavazatok végösszegéhez viszonyítottan százalékarányuknak megfelelően jutnak hozzá a mandátumokhoz és ugyancsak mandátumokat kapnak azok a pártok is, amelyeknek szavazatai alulmaradtak a két százaléknak. Persze mindaddig csak találgatásról van szó, amíg a hivatalos eredményt közzé nem teszik, mert e pillanatban még azt sem tudjuk határozottan, hogy mennyi az összes

kerületekben leadott szavazatok végösszege. Az már kétségtelen, hogy ez a szám alulmarad a három millió és kétmillióhétsszázezer körül mozog. Ezt a számot véve alapul, könnyen ki számítható, hogy a Magyar Párt keréken százharmincezer szavazatával ötszázalékos eredményt ért el és tizennyolc vagy tizenkilenc mandátum illeti meg. Az alábbiakban megpróbáljuk azt is hozzávetőlegesen megállapítani, kik lesznek az új parlamentben a magyar képviselők.

A várható politikai alakulások tekintetében is érdekes vélemények hangzottak el a mai napon. Ezek közül a „Lupta”-nak az a feltűnő értesülése érdemel különös figyelmet, hogy a kormány megpróbál ugyan támaszpontokat szerezni magának a parlamentben, de ettől függetlenül is kész tovább folytatni a kormányzás munkáját s egészen a jövő őszig meg van már a programja. Nemkevesebb figyelemre méltó Vaida nyilatkozata. Vaida ezúttal minden párt felé béküleg hangot üt meg s többféle koalíciós, kormánytámogató alakulás ötletét veti fel. Vaida megállapításai tagadhatatlannul érdekesek, de csak a közeli napok fogják megmutatni, hogy a volt miniszterelnök elképzeléseiből mit lehet átmenteni a valóságba.

„Most a választások után az ország nyugalommal várja az alkotmányos és törvényes uton való haladást.”

Vaida koalíciós kormányt javasol

Vaida volt miniszterelnök hosszabb nyilatkozatot adott a helyzetről. A választási eredményekben a nemzeti eszmék győelmét látja. Dícsérte a kormányt, hogy szabad választásokat tett lehetővé s kiemelte, hogy az ő mozgalmá nagy mértékben hozzájárult a nemzeti meggyőződés összekovácsolásához. A megoldást különböző utakon képzei el. Ha a megválasztottak valóban a nemzet akaratát képviselik, szavazóik és a legfőbb alkotmányos tényezők iránti kötelességük, hogy alkotmányosan járjanak el, azaz koalíciós kormányt, vagy nemzeti koncentrációt alkossanak. Ugy látja, hogy megneamtámadási frontban egyesült ellenzéki pártok között már eszmei közeledés történt s így nem tartja lehetetlennek, hogy ez a csoport a Maniu által hangoztatott alapon koalíciós kormány megalkotását fogja javasolni. Ofelségének román jellegű kulturális, gazdasági, szociális, etnikai program alapján s ezzel a többi pártok jóindulatú ellenzéki együttműködését is biztosítanak. Ha ez a csoport nem vállalkoznék erre, vagy meg kell fordítani a szerepeket, For harmadik megoldás volna, a román megneamtámadási front létesítése a választási megneamtámadási tervezmény mintájára. A lényeg az, hogy a nehéz bel- és külpolitikai helyzetben az összes jó elemek mentő megoldást találjanak.

A liberális kormány még az ősszel is kormányozni akar

(BUCURESTI december 23.) A belpolitikai helyzetről a „Lupta” című bucuresti lap a következőket írja: Liberális politikai körökben a legnagyobb nyugalommal néznek a kibontakozás elé. A törvényhozás február tizenhetedikén ül össze. A korelnök A. C. Cuza lesz s ő fog elnökölni a mandátumok igazolása alatt is. Az igazolási vita abban az esetben, ha a kormány nem tud együttműködési meg egyezést kötni valamely csoporttal, meg lehetőséget nyújt a kormány számára, hogy meg lehessen oldani a helyzetet. Kormánykörökben olyan értesülések vannak, hogy a nemzeti-parasztpárt az igazolások megakadályozására fog törekedni, hogy így kényszerítse ki a kormány bukását. Ha az ellenzék elhuzza a vitát, az igazolás esetleg március tizenötig, a rendes ülészek befejezéséig is eltarthat. Az ülészeket előreláthatólag nem hosszabbítják meg s a törvényhozás csak az ősszel ülne össze új tanácskozással. Október tizenötödikéről az ülészeket a törvényes rendelkezések értelmében november tizenötödikére halasztják. A

„Lupta” hangoztatja, hogy a minisztériumokban dolgoznak az 1938-39-iki költségvetés összeállításán s a költségvetést valószínűleg királyi rendelettel léptetik életbe.

A „Viitorul” a komoly pártok felelősségére hivatkozik

A „Viitorul”, a kormánypart lapja a következőket írja: Különösen a mai körülmények között, amikor a választókat annyi demagóg jelszóval akasztják el és csalogatják, a komoly s a felelősség tudatával rendelkező pártok kötelessége, hogy erősen tartsák kezükben a politika nyíplőit, nehogy az állam szervezete szenvedjen és nehogy jobbról, vagy balról zűrzavarok támadhassanak. Meg kell állapítanunk, hogy választók megnyilatkozása a legteljesebb szabadság mellett történt.

Mit ír a „Dreptatea”?

A „Dreptatea”, a nemzeti-parasztpárt lapja így ír:

Hogyan történik a mandátumelosztás

Dr. Sabiu Manolia, a köznonti választási bizottság titkára érdekes nyilatkozatot adott a „Timpul”-nak a mandátumok elosztására vonatkozólag. Feltételezi azt, hogy egy párt sem kapja meg a mandátumjuttalékot. A szétosztási kulcs ugyanaz, mint amit eddig is alkalmaztak a mandátumjuttalékot nem szerzett pártok részére. A szétosztás úgy történik, hogy először a legkisebb arányszámot kapott pártot elégítik ki és mandátumot kapnak a listavezetők azokban a megyékben, ahol a többiekkel szemben a legnagyobb százalékat érték el. Így folytatják a szétosztást a többi pártokkal a százalék növekedő sorrendjében, a fennmaradó mandátumokat kapja a legtöbb szavazatot kapott párt. Az ilyen szétosztásnál bizonyos nehézségek adódnak s ezeket a választási bizottságnak kell megoldania.

Kombinációk

Illetékes közéleti személyek számításai szerint, — amelyek azonban még nem hivatalosak, — a liberális párt 186, a nemzeti-paraszt párt 86, a „mindent a hazáért” párt 64 mandátumot fog kapni. A többi még nem számították ki. A kormány 186 mandátumából a Vaida-párt 29, a Iorga-párt 7 mandátumot visz el.

A „Capitala” című lap újabb százalékos összeállítását közli. Szerinte a kormánylista 38,7, a

nemzeti-parasztpárt 19, a mindent a hazáért párt 16, a nemzeti kereszténypárt 9, a gheorghisták 6 százalékat szereztek volna meg a szavazatoknak. A lap azt írja, hogy ezen az alapon a kormány-párt 144, a nemzeti-parasztpárt 93, a mindent a hazáért párt 63, a nemzeti kereszténypárt 43, a gheorghisták 19, Iunian pártja 8, és a Magyar Párt 18 mandátumot kapna. Ez a számítás nem veszi tekintetbe a 2 százaléknál kevesebb szavazatot kapott pártokat.

Fölényesen győzött a Magyar Párt a szenátorválasztásoknál a három székely megyében

Bucuresti jelentések szerint, a szenátorválasztások szerdán viszonylagos rendben folytak le. A szenátorválasztásoknál a kormány lényegesen jobb eredményeket ért el, mint a képviselőválasztásoknál, mert százötvenhárom szenátori mandátum közül kilencvenhetet sikerült megszereznie. A nemzeti-parasztpárt kilenc, a vaskárdisták négy és a Magyar Párt három szenátori helyet szereztek.

A Magyar Párt fölényesen győzött a három székely vármegyében. Háromszékben Sándor József, Csikmegyében Gyárfás Elemér, Udvarhelymegyében Sebesi János kaptak szenátori mandátumot. Háromszékben a Magyar Pártra 5954, a liberálisokra 2462, a nemzeti-parasztpártra 405 szavazatot esett. Csikmegyében: Magyar Párt 7522, liberális párt 2563, Iunian 356. Udvarhelymegye: Magyar Párt 7122, liberálisok 2462, nemzeti-parasztpárt 405. Marosmegyében — mint jelentetük, — a Magyar Párt a képviselőválasztások sajnálatos eseményei miatt, visszaléptette jelöltjeit. Mivel azonban ez az elhatározás csak a választásokat megelőzőleg történt és nem lehetett az összes magyar községet értesíteni, 1941-en mégis leszavaztak a Magyar Pártra. Marosmegyében 6348 szavazattal kapott többséget a liberális szenátorjelölt. Szilágyban a nemzeti-parasztpárt győzött 19.080 szavazattal. Szatmármegyében is jelölt szenátort a Magyar Párt és komoly esélyei is voltak, azonban a szavazók jelentékeny része nem tudott az urna elé jutni. A választás eredménye: liberális párt 5666, nemzeti-parasztpárt 4496, Magyar Párt 3055, Goga 992, vaskárdisták 853. Avassujváron Kovács Józsefet, a Magyar Párt bizalmi emberét letartóztatták és bekísérték a szatmári ügyészégre. A Magyar Párt közbenjárására csütörtökön délelőtt szabadon bocsátották. Kolozsmegyében a kormánypárt győzött 6493 szavazattal, a nemzeti-parasztpárt 3956, a vaskárdisták 983, a nemzeti kereszténypárt 367 szavazatot kaptak.

Tizennyolc magyar mandátumra számíthatunk

Mint már fentebb is megírtuk, a mandátumok teljes elosztásának esetén a Magyar Pártot tizennyolc mandátum illeti meg. Hozzávetőleges számítás szerint a következő marad a magyar parlamenti csoport összetétele az új képviselőházban:

Gróf Bethlen György
Dr. Pál Gábor
Báró Jósika János
Dr. Willer József
Báró Szentkereszty Béla
Szabó Béni
Dr. Gál Miklós
Dr. Molnár Dénes
Dr. Bartha Ignác
Ládr Ferenc
Dr. Szász Ferenc
Dr. Parecz Béla
Dr. Parecz György
Dr. Soós István
Dr. Mikó Imre
Dr. Gál Alajos
Dr. Barabás Béla
Dr. Müller Jenő

Legszebb karácsonyi ajándék

egy Continental hordozható írógép.
Digitálisan bemutatja a

Royal írógépvállalat

Cluj, Piața Unirii 8, udvarban. Telefon: 28-47

Hétezer magyar választó nem tudott leszavazni Szilágyban

(Zilah-Zellau, december 23.) Jöleső érzéssel töltött el minden magyart a szilágy megyei magyarság választási eredménye. Még hatalmasabbnak mutatkozik a teljesítmény, ha tudjuk, hogy a szavazókörzetek beosztása miatt *rengeteg magyar választónak kellett hatalmas gyalogutakat megtennie.* A szavazóköröket úgy osztották be, hogy igen sok magyar község választójának husz-huszonöt kilométeres járhatatlan utat kellett megjárniuk, míg eljutottak a szavazó központhoz, sok helyen pedig kidobolták a választás előtti napon, hogy szekerem menni nem szabad, csak gyalog.

Az eredmény jelentőségét növeli az a körülmény is, hogy a választási cédulák kiosztásáról egy községet sem értesítettek előre. A bírók csak pár órát maradtak minden községben és sok helyen még a cédulák tíz százaléka sem osztották ki. Leesméren a bíró a jegyzőnél hagyta a választási cédulákat, a jegyző azonban kijelentette, hogy azok nincsenek nála. Kárásztelken a bíró délután kiderítette, hogy ott van és hatkor már el is hagyta a községet. Báró Jósika János képviselőjelölt jelentette az esetet az igazságügyminiszternek, onnan utasították is a bírót újabb kiosztásra. A bíró erre postán küldte el a jegyzőhöz a cédulákat, de azok — soha sem érkeztek meg Kárásztelkére. De ahol ki is osztották a cédulákat, ott is összeszedték különféle ürügyekkel. Az iparosoknak azt mondták, hogy ha nem adják vissza választási céduláikat, elveszik az iparigazolványukat.

A választás napján huszonhárom községet zártak el járvány címen, mégpedig azokat, melyekben az utolsó választáson legnagyobb volt a magyar szavazatok száma. Többek között el volt zárva Diószád, Darnaság, Balla, Kémer, Kárásztelke, Nagyfalva, Bágos, Pir, Csaholy, Erkö, Varsola, Rátöny, Ottomány, Szalacs, Bőrvölgy, Csanálos, Désháza, Gencs. Báró Jósika János meggyőződött a főorvosi hivatalnál arról, hogy ezeknek a községeknek egyikéből sem jelentettek nagyobb számban járványos betegségeket. Több körösvést, aki nem volt hajlandó végrehajtani a zárlati intézkedéseket, szabadságoltak. Ákos községet is le akarták zárni, de ez nem sikerült, mert az egyetlen beteg, akit tifusz-gyanusnak mondtak, midőn oda mentek, nem volt otthon. Dobra község 490 magyar választójából csak 20 tudott leszavazni.

A hasonló esetek egész tömege fekszik előttünk az Országos Magyar Párthoz beérkezett szilágy megyei jelentésben. Ezek után valóban nem mondhatunk egyebet, minthogy Szilágy megye magyarsága valóban hősiessé viselkedett a magyar egység, összetartás és kötelesség teljesítés fényes példáját szolgáltatva, amikor mégis 11.029 szavazatot sikerült leadnia. A kormány 14.000 és a nemzeti-parasztpárt 17.000 szavazatával szemben majdnem elérte a husz százalékat, pedig körülbelül 7000 azoknak a magyar választójának a száma, akik nem juthattak az urnák elé.

Sorra megérkeztek a pártközponthoz a kerületek magyar vezetőinek jelentései

Amint már jeleztük, az Országos Magyar Párt kolozsvári központjához most érkeztek be a különféle megyékből a magyar párti tagozatok választási jelentései. Az írásban tett hiteles jelentések nagyjából ugyanazokat ismételik el, amiket a választások tartama alatt mi már munkatársaink közvetlen jelentése alapján megírtunk.

Amint ismeretes, Szatmármegyében harminchárom községet zártak el járványos betegségek címen. A Magyar Párt 6182 szavazatot kapott a

FELKÉRJÜK

a nagyérdemű közönséget, hogy az 1865 óta kitűnőnek elismert *likőr, rum és cognac készítményeinket csak az esetben vásárolja meg, ha az üvegen a Kenyeres-gyár címkeje és kupakja is rajta van.*

Tisztelettel

Kenyeres Károly R.-T.

likőr, rum, cognac gyár, Braşov.

György (Kolozs-megye, Maros-megye, Udvarhely-megye és Szatmár-megye), báró Szentkereszty Béla (Háromszék-megye), dr. Pál Gábor (Csik-megye), dr. Bartha Ignác (Csik-megye), báró Jósika János (Szilágy-megye), Szabó Béni (Brassó-megye), dr. Gál Miklós (Torda-megye), Ládr Ferenc (gróf Bethlen György valószínű visszalépésével Maros-megyében), Willer József (vagy Udvarhely-megyében, vagy Temes-megyében), Molnár Dénes (Háromszék-megyében), Parecz György (Szatmár-megyében).

megyében, viszont a harminchárom község elzárásával pontosan 3000 magyar szavazót tartottak vissza a szavazástól.

Ezen a helyen a szatmármegyei választási eseményekről beszélve, külön meg kell emlékeznünk Sztáray gróf uradalmi intézőjének, bizonyos Fóris Józsefnek minősíthetetlen és minden magyar embert felháborodással eltöltő viselkedéséről. Parecz dr. és Teveli dr. képviselőjelöltek Medgyesről visszatérve, jelentették a párttagozatnak, hogy Fóris József uradalmi intéző magyar ember léte a legelképpesztőbb magatartást tanúsította. Az uradalom cselédségétől elszedte a választási igazolványokat és nem engedte szavazásra az uradalmi embereket. Amint mondják, a legutóbbi tanácsválasztás alkalmával ugyanezt tette, azzal a különbséggel, hogy a liberális pártra szavaztatta le az uradalom embereit.

A Kisküküllőből érkezett jelentések teljes egészükben, részletesen ismertetik azokat a választási eseményeket, amelyekről a lehetőségekhez képest már a „Keleti Újság” is beszámolt. A jelentések leírhatatlanul elkeseredett hangúak, a párttagozat felveti annak a lehetőségét is, hogy nem volna-e jó, ha a Kisküküllőben történtek elleni egyetemleges tiltakozásul az összes magyar párti képviselők teljes passzívításba lépnének?

Palotai Boris: Julika. Új leányifjúsági könyv. Palotai „Péter” könyve, pályadíjat nyert (99 lej). „Julika” pompás képekkel, díszkötésben 119 lej. Lepagenál, Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen ingyen karácsonyi legyéket Lepagétól, Cluj.

Mindenki vedd meg!
Mindenki olvassa el!

Lisbeth Burger mégrázó erejű könyvét

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy nemes szívi és éles látású bábasz, szöny meséi el benne 40 éves munkásságának egész történetét. — A nőkérdés, a családi élet és a gyermek fejlődésének nagy kérdései tárnak e különös naplóban érdekes megvilágításban szemünk elé.

A könyv minden sora egy letezet az életből. Valóságban megtörtént eseteket sorol fel benne a szerző, aki egész életét az új emberi életnek megsegítésére szentelte.

A magyar fordításban Csűrös Emília kitűnően adta vissza a német eredeti minden stílus-szépességét. A közel 350 oldalra terjedő csi-nos kiállítás könyv Pál György terve alapján készült többszínű művészeti kartonkötésben.

80 lejért

megrendelhető a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R.-T. könyvosztályánál, Cluj, Strada Baron L. Pop 5, amely a pénz előzetes beküldése esetén a könyvet portómentesen szállítja.

Meghalt Kovács József

Egy fiatal magyar író szíve utolsót dobant ma éjszaka. Mindig fájdalmas, amikor fiatal élet elmúlását jelenti a krónikás, de ebben az esetben sokszoros a fájdalomunk, hiszen Kovács József dr. tarsolya harmincegy éves pályafutása alatt a tudás, a komoly készségek javaival telt meg, jeles tehetség volt, fáradhatatlan munkása az erdélyi szellemi életnek s éppen az utóbbi években kapott szárnyakat talentuma, képességeit még csak ezután fejtette volna ki teljes lendülettel, nemes értékekkel gazdagítva az erdélyi magyar irodalmat.

Csodálatos példája volt Kovács József annak, mi mindent lehet elérni tehetséggel párosult akaraterővel. Évek hosszú sora óta *ugyszólván haldoklás volt az élete*. Valami különleges, gyógyíthatatlan és rettenetes szenvedésekkel járó szívbjá rohamozta meg és egy pillanatra sem hagyta nyugton. Pontosan ismerte betegségének jelenségeit, mert szinte szenvedéllyel vetette rá magát az orvosi studiumokra, hogy megfejtse saját életének és kéréseivel közeledő halálának titkát. Tudta, hogy minden napja, minden órája a sors parzarájandéka, mert ezzel a betegséggel a legtöbb ember hetekig sem élhet. Ő pedig évek hosszú sora óta gyógyíthatatlan beteg, olyan beteg, akinek egyik perctől a másikig megállhatott a szívére. És éppen az volt tisztelőreméltó Kovács Józsefben, hogy ilyen körülmények között is akart és tudott dolgozni és minél közelebb jutott a sírhoz, annál tartalmasabbak, nemesebbek és értékesebbek voltak az írásai. Kicsinyes, krajcáros gondok, betegségének gyötörő szenvedései mellett is állandóan tanult és igen sokat dolgozott. Cikkei, tanulmányok seregét írta meg, előbb csak kritizálta a költőket, aztán maga is költővé vált és néhány gyönyörű verssel ajándékozta meg az irodalmat. Megírt egy vaskos kötet regényt is és ebben sem mindennapit alkotott. Azt a milliót dolgozta fel, amit sajnos, az utóbbi években kénytelen volt közelről megismernie, a kórházak és szanatóriumok világát, benne pedig a szívbeteg ember gyötrelmes, halálfelelemmel telt, szenvedésekkel kikövezett, szomorú életét. Akik olvasták, mestermunkának mondják és egyik előkelő budapesti kritikus csak azt kifogásolta a regényben, hogy túl sötét, túlzottan borúlátó. De lehetett-e más a halálraítél, akire a sors ezerszer súlyosabb büntetést mért ki, mint a gyilkosokra, gonosztevőkre, mert emezek csak pár órát töltenek a siralomházban, Kovács József pedig évekig hordozta a halálraítéltek keresztjét.

Kovács József 1906-ban született Kolozsváron. Apja javítóintézeti igazgató volt és korán meghalt. A református kollégiumban végzett és utána a pécsi egyetem hallgatója volt. Itt szerzte meg a doktori címet is. Doktori értekezésének tárgyául egy szintén fiatalon elhunyt és nagyon tehetséges erdélyi származású író, Török Gyula életét és írói pályáját választotta. Már ebben az értekezésben megmutatta, hogy biztos ítélletű ember, a magyar nyelvnek minden árnyalatával tisztában van. Egy évet Olaszországban töltött, de mielőtt a diplomát megszerezhetné volna, súlyos szívbjá támadta meg és teljesen sohasem tudott talpraállni. Számtalanszor szállították kórházba olyan állapotban, hogy orvosai egy napot sem adtak neki. Szívós szervezete azonban sikeresen birkózott meg a betegséggel nem egyszer és mihelyt csak valamennyire is jobban lett, erőt vett magán, felkelt és íróasztalhoz ült. Az őszi hónapokat Nagybányán töltötte s bár ott is többet volt betegágyban, mint fenn, több egyénen érdekes, színes cikket írt a „Keleti Újság”-nak, amelynek állandó cikkírója volt. Amikor Nagybányáról hazakerült, kornyadozva, legyengülve is igyekezett szembefordulni a halállal, társaságokba járt, felkereste barátait, a szerkesztőségeket. Még két nappal ezelőtt bent járt a Keleti Újságnál és tele volt tervekkel, reményekkel. Szerdán este aránylag jó közérzettel, jókedvűen elbeszélgetett családi körében és azzal feküdt le, hogy alaposan ki akarja pihenni magát. Edesanyja, aki nem akarta megzavarni fia álmát, csak fél tíz órakor nyitott be a szobába, de akkor már csak holtan láthatta viszont szeretett fiát. Csendesen lepte meg a halál az éjszakai órákban. Talán ezt a békés, szenvedések nélküli halált adta ajándékkul a sors a sok gyötrelméért.

Késik a japán válasziggyezék és késik az angol-amerikai közös fellépés

Az egységes magatartást most már csak arra az esetre helyezik kilátásba, ha „Japán újabb erőszakoskodásokat követ el!”

(Washington, december 23.) Az Egyesült Államokban az angol minisztertanácsnak az a határozata, hogy Anglia elhalasztja újabb hajóegységének a Távolkeletre való küldését, meggyöngyítette azok befolyását, akik az amerikai hajóhad azonnali közbelépését sürgették. Ennek ellenére mégis valószínű, hogy Amerika megerősítéseket küld a Havay és Singapore közötti vizekre. A teendő lépések felől a vélemények különben meglehetősen különböznek. A legvalószínűbb, hogy új kísérletet tesznek a London és Washington közötti egységes magatartás létrehozására, különösen akkor, ha Japán az angol és amerikai érdekek ellen újabb erőszakoskodásokat követ el, és ha nem teljesíti az angol és amerikai jegyzék követeléseit.

Anglia tokiói nagykövete egyébként esztőtörtökön újabb jegyzéket adott át a japán külügyminisztériumnak s a jegyzékben az angol kormány megdöbbenéssel fejezte ki afölött, hogy a japán kormány még nem válaszolt az angol jegyzékre.

„A Panay bombázásánál a japánokat nem vezette rossz szándék”

A „Panay” bombázásáról beérkezett katonai jelentéseket a japán külügyminisztérium most tette közzé. Eszerint semmi bizonyíték sincs arra, hogy kistípusú japán hadihajók szándékosan vették volna célba a „Panayt”. Kínai csapatszál-

lító hajónak gondolták s ezért kapott utasítást egy vizirepülőgépről a bombázásra. Amikor észrevették, hogy amerikai hajóról van szó, a parancsnok intézkedett, hogy a sebesülteket szállítsák partra, a repülőgépről azonban a jeladások ellenére folytatta a bombázást. Az esetnek egyébként japán részről is két halálos sebesültje van. A japán csapatokat, mondja a jelentés, semmiféle rossz szándék sem vezette.

Zászlósértés

A helyzetet azonban még jobban elmérgesíti, hogy a japán csapatok Vuhuban az egyik kórház-hajóról levették az amerikai lobogót és a vízbe dobálták. Honkong közelében a japánok megtámadtak egy kínai vámgőzöst és amikor az az angol partvédek felé akart menekülni, elvontatták az angol vizekről.

Kétszázézer kulj építi az utat a szovjet felé

A „Daily Telegraph” sanghaji jelentése szerint, mintegy hétszázötvenezer kínai munkás éjjel-nappal dolgozik a Secuon tartományt a szovjettel összekötő út építésén. Egyes jelentések szerint, a kínai kormány Csung-Kingben akar letelepedni. Az út elkészítése után a szovjet fegyverszállítmányok két hét alatt érkehetnek a kínai hadsereghez, nem pedig három hónap alatt, mint jelenleg.

Central University Library Cluj

A francia kommunisták Verdier biboros érsek útján békejobbot nyújtottak a katolicizmusnak

A Szentatya üzenete: „A ti tanaitok nem a miénk, de a szeretet és könyörület nevében segíteni akarok rajtatok!” — A francia katolikus lapok kifejtik, hogy a pápa a keresztény tanokhoz hiven nem akarta elzárni a megtévelyedett lelkek megtérésének útját

(Páris, december 23.) Verdier biboros, Páris érseke Rómából visszatérve, a Szentatyánál történt külön kihallgatás után karácsonyi üzenetet juttatott el egyházközpontjához. II. Pius pápa a következőket mondta Verdier biborosnak.

„Minden oldalról szerencsétlenek nyújtják felénk kezeiket, mindenki, aki erkölcsileg szenved, minket hív segítségül. Könyörületre és szeretetre van szükség, mert a földön csak a gyűlölet hallatja szavát, mindenfelé háborút hirdetnek. Krisztus sohasem fordult el azokról, akik segítségét kérték, mint ahogy a jó orvos sem tagadja meg a segítséget ottól, akit fájdalom gyötör. Szükség van arra, hogy nemes és keresztényi könyörülettel forduljunk mi is a szenvedők felé. Krisztus nevében, aki szeret, üdvözlünk titeket. De mit akartok tőlünk? A ti tanaitok nem a mieink. Segíteni akarok azonban rajtatok s az igazságban élő akarjuk készíteni minden ember megbékélését. Ha az a szándékotok, hogy segítséget kértek, azt mutatja, hogy jobban meg akarjátok ismerni katolikus testvéreiteket és jobban tiszteltetben akarjátok tartani őket, az egyház nem utasítja vissza támogatását.”

Verdier biboros érsek a pápai üzenet végzetével emlékeztetett a Szentatya december 15-iki beszédére, amely szerint a katolikus egyház kezét nyújt mindazoknak, akik szenvednek. A kommunista párt körében nem oszlanak titkok abból, hogy Thorez, a kommunista párt főtitkára, békét ajánlott a katolikusoknak. A francia kommunisták nagyon örvendenek, hogy a pápa válaszolt ajánlatukra s Thorez a kommunista párt három nap

mulva lezajló nagygyűlésén arról is beszélni fog, hogyan kell elképzelni az együttműködést. A kommunista párt vezetői mindamellett hangoztatják, hogy a kommunista párt egyetlen tagja sem mond le világnézeti meggyőződéséről.

„A világtörténelem egyik legfontosabb hitvédelmi ténye!”

Verdier hercegérsek üzenete élénk feltűnést keltett. A keresztény irányzatú lapok hangoztatják, hogy a pápa a keresztény tanokhoz hiven nem akarta elzárni a megtévelyedett lelkek megtérésének útját, de határozottan rámutatott a kommunizmus és a keresztény tanok közt fennálló elvi szakadéokra. A katolikus sajtó úgy véli, hogy semmi esetre sem szabad az üzenetet politikai szempontok alapján megítélni. Az „Aube”, a katolikus néppárt lapja azt írja, hogy a pápa szavai talán az egész világtörténelem egyik legfontosabb hitvédelmi tényének tekinthetők. A „Figaro” szerint a pápa kétértelműség nélkül beszélt s most a kommunistáknak kell választ adniok és hasonló nyíltsággal kifejezésre juttatniok, mit várnak és mire gondolnak. Az „Oeuvre” szerint a pápa nem utasítja el a kommunisták kinyújtott kezét, de csak biztosítékok ellenében. A kommunista „Humanité” így ír: „A családok tápláléka, a társadalmi segítés munkái, a hitlerizmus elleni harc és a béke iránti küzdelem tekintetében lehetséges a keresztény munkásokkal való közös cselekvés. A kommunista lap tiltakozik az ellen, hogy mint megtévedt juhokat kezeljék a kommunistákat. Hajlandók az együttműködésre, de csak elveik fenntartása mellett.”

A Keleti Újság karácsonyi ajándéka:

GAZDAGTARTALMU, TERJEDELMES ÉVKÖNYVNAPTÁRT ADUNK MINDEN ELŐFIZETŐNKNEK!

Mindössze nyolc lej kezelési és postaköltség megtérítését kérjük

Örömmel számolhatunk be arról, hogy lapunk állandó fejlődésének útján változatlan lendülettel haladunk tovább. Másfél évvel ezelőtt jelentettük be a *Keleti Újság mélynyomású Képes Híradójának* megindítását, melyet azóta díjtalanul mellékelünk lapunk minden vasárnapi számához. Ez idő alatt képes mellékletünk páratlan népszerűsége tette szert és jólesően tapasztalhattuk, hogy a lapunk további fejlesztése érdekében hozott anyagi áldozatainkat olvasóink szeretetükkel és lapunkhoz való ragaszkodásukkal viszonozták.

Második nagyfontosságú lépésünket nemrégiben tettük meg, amikor jelentős anyagi áldozat árán lehetővé tettük, hogy teljesen új eljárással lapunk belsejében is megkezdhesse rendes képszolgáltatunkat s az eseményeket friss, aktuális képekben is bemutatva olvasóinknak. Példátlan teljesítmény ez az erdélyi sajtóviszonyok között. Lapunk fejlesztésével nem önző célt szolgálunk s az elért eredményt csak bátorításnak tekintjük további erőfeszítéseinkhez: *egyre többet, egyre jobbat nyújtani előfizetőinknek.*

Ezúttal azt jelenthetjük, hogy karácsonyra ismét értékes ajándékkal lepjük meg előfizetőinket.

Mindazok, akik előfizetéseikkel rendszerben vannak, pompás kiállítású, színvonalas és változatos tartalmú évkönyvnaptárt kapnak ajándékba, mindössze 8 lej kezelési és postaköltség megtérítését kérjük.

Ez az értékes könyvajándék az érdekes képanyagon és naptárreszen kívül a hasznos tudnivalók egész tárházát fogja tartalmazni. Egyebek között a vásárok jegyzékét, névnapmutatót, a legújabb postai díjszabások táblázatát, vadászati naptárt, a gazdaközlöny számára nélkülözhetetlen tudnivalókat, mindenki által könnyen érthető súly- és mértéktáblázatot, nevelési kátét stb., stb. Más érdekes, hasznos és mulatságos közleményeken kívül tartalmas és terjedelmes tanulmány számol be az elmúlt év kisebbségi történetének eseményeiről, magyar történelmi naptár tájékoztat a jelentősebb történelmi eseményekről, az irodalmi részen pedig Nyíró József, Reményik Sándor, Dsida Jenő, Dávid Iván és mások nevei szerepelnek. A bőséges tartalomtól még az alábbiakat emelhetjük ki: A világ hetvenöt államának ismertetése. A világ államainak pénzegységei. Gépkocsi-típusok ismertetése. A leggyakoribb közgazdasági műszavak és kifejezések. Mit jelentenek az idegen földrajzi nevek magyarul. Különböző találmányok, felfedezések, a felfedezők nevei és a felfedezés időszaka. Szólásmódok, példabeszédek érdekes magyarázatai. Pompás anekdoták és kisebb színes közlemények teszik még változatosabbá a terjedelmes és képekkel illusztrált évkönyvnaptárt.

Ne hagyja kihasználatlanul ezt a ritka alkalmat:

Ha rendezetlen előfizetési hátraléka van, igyekezzék azonnal rendezni. Ha pedig még nem fizetett,

fizessen elő még ma a Keleti Újságra. Ha 200 lej előfizetési díjat és 8 lej kezelési költséget beküld:

Három hónapig kitűnően szerkesztett, hétköznapi 10–12 oldal, vasárnap 24 oldal terjedelemben megjelenő, képekkel illusztrált napilapot olvas hat.

Teljesen ingyen jut minden vasárnap pompás 8 oldalas mélynyomású képeslapunkhoz.

Az idén is megkapja rendkívül dúsgazdag tartalommal megjelenő karácsonyi számunkat az ünnepi Képes Híradóval együtt.

Mindezeket kívül megkapja terjedelmes évkönyvnaptárunkat.

Ne halogassa az utolsó hetekig az előfizetési díj, illetve a hátralék rendezésére szolgáló összeg beküldését, mert évkönyvnaptárunkat csak korlátozott példányszámban nyomtatjuk s ehhez tudnunk kell az igénylők számát is. Nagyobb helyeken bizománycsunk útján is elő lehet fizetni, akik pedig csak posta útján járathatják a lapot, az előfizetési díjat a következő címre küldjék:

Keleti Újság kiadóhivatala
Cluj

Str. Baron L. Pop 5.

Az utalvány szelvényén jelendő, hogy az átutalt összeg a Keleti Újság előfizetését szolgálja.

Kötéldarabot találtak a tüdőbajban elhunyt munkafelügyelő koporsójában

Az özvegy férje életbiztosítása miatt titkolta az öngyilkosságot

(Resita, december 23.) Pál Jenő, a Resita-Művek egyik munkafelügyelője december elején meghalt. Az elhunyt tüdőbajban szenvedett s ezért a hatósági orvos Pálné bejelentésére minden további nélkül megadta a temetési engedélyt. A temetés után arról kezdtek sugdosni, hogy Pál Jenő nem természetes halállal halt meg, hanem gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát.

Az asszony állítólag azért titkolta el az öngyilkosságot, hogy akadálytalanul fel tudja venni férje életbiztosítását.

Feljelentés érkezett a rendőrségre is s az ügyben nyomozás indult. A kihallgatások során Pál Jenőné ismerősei és szomszédai azt vallották,

hogy tudomások szerint a munkafelügyelővel tüdőbaj végzett. Csupán az egyik tanú: Becker Józsefné állította, hogy Pál Jenő felakasztotta magát. A rendőrség ezek után kihantolási engedélyt kért az oravicai ügyészségtől.

A kihantolás során a törvényszéki orvos nemcsak azt állapította meg, hogy a halál fulladás következtében állott be, hanem a koporsóban annak a kötélnek egy darabját is megtalálták, amelyre a szerencsétlen ember felkötötte magát.

Régi szokás szerint az egyik sirató asszony helyezett a kötéldarabot a koporsóba. Az ügy iratait további eljárás végett beterjesztették az oravicai ügyészséghez.

Korainak bizonyult Terruel elfoglalásának hire

A védősereg a város középkori erődítményei közé huzódott vissza s várja az erősítéseket

(Páris, december 23.) A Terruel körüli harcokról a Stefani ügynökség a következőket jelenti: A köztársasági hadsereg hat hadosztálya — mintegy hatvanezer ember — egy hete szüntelenül támadja Terruel, de eddig még nem sikerült teljesen megtörnie annak a néhány ezrednek ellenállását, amely a város középkori erődítményei közé visszahúzódott és elhatározta, hogy a végsőkig kitart. Terruel központja hősiessé ellenállva várja az erősítéseket, amelyek azonban csak lassan tudnak előnyomulni a terep nehézségei miatt. Csak a város szélső negyedei kerültek a köztársaságiak kezébe. A terrueli nemzeti rádióállomás újból működik és minden negyedóránban a következő üzenetet adja le: „Minden jól megy, lelkesedésünk töretlen, egy vörös sem teszi be a lábát Terruelbe!” Minden ilyen üzenet után a mikrofon körül összegyűlt katonák kórusban éneklnek a spanyol phalanx himnuszát. A központi nemzeti rádió ezekre az üzenetekre bátorítással felel. A salamancai rádió ugyan csak félóránként közli a helyzetet Terruelből.

A várostól északra a nemzetiek elfoglalták a Villastar hegytömeget.

Tripoliszi és libiai családokat szállított Olaszország Spanyolországba

(London, december 23.) A „Daily Herald” című angol lap gibraltári levelezője azt írja, hogy az utóbbi napokban a spanyol határterre nagyobb arab csapatcsatlósok érkeztek Tripoliszból és Libiából. Az angol lap úgy

tudja, hogy Tripoliszból és Libiából az olasz hatóságok felhívták az arabokat arra, hogy vegyenek részt egy hajóúton, amelynek során Marokkóban megkínítják a bucsujáró helyeket. Az arabokat azután Melillában besorozták a spanyol idegen légióba. Az utóbbi két hét alatt körülbelül hét-nyolcezer tripoliszi arab érkezett ilyen módon Franco segítségére. Ezenkívül állandó légi szolgálatot állítottak be Tripolisz, Melilla és Cadix között.

— Közgylösi rendeznek Kolozvárt a nyugdíjasok. Az erdélyi és bánáti CFR és köznyugdíjasok egyesülete december 30-án rendkívüli közgyűlést tart a Piața Cuza Voda tér 2. szám alatti helyiségében, amelynek napirendjén a nyugdíjasok áldozati adója és az évi költségvetés megtárgyalása szerepel.

— Agyonlőtt a sütőben egy tolvajt a falusi gazda. Lugosi tudósítónk jelenti: Subtire György és Poniava Dénes bégahosszupataki legények éjnek idején behatoltak Cermesán Demeter gazda udvarára és onnan gazdasági eszközöket akartak lopni. A gazda a házörző kutya ugatására felébredt, kiment a tornácra s revolverével a zaj irányába tüzelt. Az egyik golyó szíven találta Poniava Dénest és a tolvaj legény holtan rogyott össze. Társának, aki futva menekült, vállát horzsolta egy másik golyó. Az elmenekült tolvajt elfogta a csendőrség, az akaratán kívül gyilkossá vált gazdát pedig átadták a lugosi ügyészségnek.

Karácsonyi ajándéko

tényképalbumok, emlékkönyvek,
töltőtollak, levélpapírok
a legjutányosabb árban
kaphatók a

Minerva könyv- és papírkereskedésben
Regina Maria ucca 1

Két halottja van a bucaresti Tanase-színház égésének

Tanase éppen kuplét énekelt, mikor a lángok feltörtek

(Bucuresti, december 23.) A bucaresti Vox színháznak, — amelyben most Tanase színház társulata játszik — égéséről érkezett legújabb jelentések szerint a tűzvész a Carabus színpadról átrajta az emeletre a Vigszínházba is és súlyos károkat okozott az épület egyik szárnyán levő Darly mozgósínházban is.

A tűzvész akkor tört ki, amikor Tanase éppen egy kuplét énekelt. Az egyik színész felkiáltott: Tűz! Tanase felpillantott és látta, hogy a függöny már lángot fogott. Azonnal menekült és két színestársát is magával húzta a színpadról. A közönség rémülten tolongott a kijárat felé. Ekkor már a színpad

egyetlen láng volt. A lángok elborították az épület tetejét és a kupolát, csaknem teljesen elhamvasztották. A tűzvésznek az újabb jelentések szerint két halottja, tizennégy súlyos és számos könnyű sebesültje van. Elégtek az összes díszletek, a ruhák, mondhatni a Carabus színház egész vagyona.

A „Timpul” jelentése szerint a tűzoltók a hamuvá vált színpad helyén két nő megszennedett holttestét találták meg. Az egyik a színház öltöztetőnője, a másik egy ruhavarrónő, de a személyazonosságát még nem lehetett egész pontosan megállapítani. A vizsgálat szerint a tüzet rövidzárlat okozta.

Karácsonyi ajándéku a hölgyeknek:

Csokorba kötöttük a feltaláló-nőket

Alkalmas-e a női szellem alkotómunkára? — Amit kevesen tudnak: Maintenon asszony, XIV. Lajos titkos felesége volt az első női feltaláló

(Kolozsvár—Cluj, december hó.) A nők szellemi képességeiről hosszú ideig nem sok jót tartott az általános felfogás. Nagy tudósok, világhírű írók és költők igyekeztek minél szélesebb körökben elfogadtatni azt a véleményüket, hogy a nő nem alkalmas semmi alkotó munkára, nincs benne kezdeményező erő, nem tud felülemelkedni önmagán s magasabb, tisztultabb nézőszögtől tekinteni a dolgokat. A világot csak a férfiak viszik előre, — állapították meg s eszükbe sem jutott, hogy ez a merev megállapítás kissé egyoldalú. Ennek a nagyhangú kijelentésnek némi reklámja van. Amint egyes gyárak úgy hirdetik készítményeiket, hogy ez a világ legjobb kertetészollója, csak ezzel tudod boldoggá tenni életedet s ha nem használod az „egyedül üdvözítő” ételolajat, nem lesz hosszúéletű e földön, éppen úgy állunk a férfiak mindenkeflettségével is. Kimondtuk elsőbbségünket s ennek a tételnek idők folyamán olyan hírverést csaptunk, hogy a leghangosabb s legalaposabban megszervezett amerikai reklámhadjárat is kismiska volt ehhez képest.

Megindul az ellenpropaganda

Csoda-e, ha ennek a beláthatatlan multban gyökerező s állandó kitartással s jobb ügyhöz méltó lelkesedéssel folytatott önkéklamozásnak az eredményeit nem semmisíthette meg az a néhány évtized, amióta a nők az önvédelem terére léptek? A nők a kilencszázad évek elején kezdték meg az ellenpropagandát s az eltelt aránylag rövid idő alatt ördögi gyorsasággal tisztítják le magukról mindazt, mit évszázadok rájuk kentek, s ma már-már ott tartunk, hogy a nők szellemi téren való egyenjogúsága elismertnek tekinthető. Hivatalokban, irodákban, gyárakban, műhelyekben sereggestül találunk nőket s ha még külön kiemelendő érdekességnek, feltűnő jelenségnek is számít, ha egy nőre vezető állást bíznak s olyan munkakör élére állítják, ahol önálló elhatározásokra s rendelkezésekre van szükség. mind jobban haladunk az idő felé, amikor a munka terén semmi különbség sem marad férfi és nő — vagy bocsánat legyünk udvariasak, hiszen éppen ez az egyik leghatékonyabb fegyverünk a nőkkel szemben — nő és férfi között. Nem is beszélve arról, hogy az irodalom terén már valósággal férfiakat elsöpörő jellegű oltott a nők lelkes munkakedve s termékenység.

Akariák-e vajon a nők az egyenjogúságot?

Sokan foglalkoztak már ezzel az örök kérdéssel s közben gyakran felmerült az a probléma is, hogy a nők tulajdonképpen akarják-e, szíves-lélekkel benne vannak-e ebben az egyenjogúsítási harcban? Csakugyan fel lehet vetni ezt, mert azért hiába, minden nőben — legyen bármennyire felvilágosult s öntudatos is, — meg van az az érzés, hogy értékesebbnek tekinti a fizikai, testi adottságaival való érvényesülést annál, amit munkájával, szellemi felkészültsé-

vel ér el. Tehát, ha megnyugvással s melege-déssel veszi is tudomásul, hogy szellemileg egyenrangú, ha szépségével diadalmoskodhatik, mégis annak örül a legjobban. Ez már örök női, ezen sohasem fognak tudni változtatni azok a rendszerint szikár természetű, hajlottabb koru s gyakran olyan feltűnő külső jelekben, amilyen a hajsz és szakáll, férfiakra emlékeztető hölgyek, akik szigorú hangon intik társnőiket, hogy ne törődjenek a kűsőségekkel és a „belbecsre” helyezték a fűszert.

A XVII. századnak már voltak feltaláló-női

Most pedig karácsonyi ajándéku tetszetős csokrot nyújtunk át a hölgyeknek. A csokorba női feltalálókat kötöttünk össze s hogy egyes számai századokkal ezelőtt virultak, ez csak azt bizonyítja, hogy a női szellem, észbeli tehetség már akkor „kítőrt és eget kért”. Nőolvasóink bizonyára jól felhasználhatják majd az alábbiakat, bármennyire szilárd meggyőződésük is legyen az, hogy nincs mit az „eszükre vessenek”.

Híres asszonnyal kezdjük a sort. Madame de Maintenonnal, XIV. Lajos titkos feleségével, aki az első nőfeltalálónak tekinthető. Vagyis ő az, akit úgy tartanak nyilván, mint az elsőt. Maintenon asszony a XVII. században élt és a sütkemence feltalálása fűződik nevéhez. Persze, ez nem az a kályha volt, mint amely a nemzetközi óriás-szállodák konyháiban ragyog, de az alapelv a híres asszonytól származik. Bizonyos, hogy Maintenon asszonyról, akit egyébként örökké híressé tettek az őt és a napkirályt összefűző gyengéd szálak, eddig kevesen, vagy egyáltalán nem tudták, hogy ő az első feltaláló nő. Ugyanacsak a XVII. században találta fel a holland Myrfrenna von Benshoten a gyűszűt, amely igazi jótéteménnyé vált a szegény varróleányok számára, akik addig bizony nem egyszerű hibázták meg a makulátlan damaszt és brokát kelméket az ujjákból kicsöppenő vérrel.

Az oltás elve is női szarmazik

A XVIII. század meghozza az első orvosi jellegű női vívmányt. Lady Mary Montague, egy angol diplomata felesége Jenner előtt, aki mint ismeretes először használta a himlő oltást, felfedezi a betegségek megelőzésére szolgáló oltás elvét.

A XIX. század már bőven termi a feltaláló nőket. Linné kisasszony, a nagy növénybuvár leánya, bizonyára apja kutatásain kedvet kapva, szintén a növényeket vizsgálja s felfedezi azok elektromos tulajdonságait. Maté asszony egy tengerészeti teleszkópot készít. Dutilleu asszony pedig az építészethen azóta is alkalmazott műmárványt állítja elő. Bloss német nő hőr és szörmevaró gépet készít. Marie Harel vimoutiersi leány pedig előállítja a világhírű Camembert sajtot. Érdekes, hogy Normandiában, amely vidék valósággal meggazdagodott a különleges sajt gyártásából, több emlékművet állítottak Marie Harelnak.

TESTA

Megfázás, tüdőszurás ellen

1809-ben Mary Kiss amerikai nő szalmavágó gépet szabadalmaztatott. 1825-ben Merckel müncheni asszony újfajta dörzsgyufát jegyeztette be. 1850-ben Elisabeth Smith, az amerikai Burlingtonban gyepnyíró és kaszáló-gépet, valamint egy, a mozdonyok koromtalánítására szolgáló készüléket talált fel. 1890-ben J. S. Batchet angol asszony az elálló fülek kijávitására talált fel egy készüléket. Mrs. Henriette Plum pedig villamoskoesi szellőztetőt állított elő. Nem túlságosan nagyjelentőségű, de megemlíthető Louise Dyer palatáblája is, amely önműködőleg törli le magát.

A világ egy márkáját sem lehe: összehasonlítani

Vermouth Branca
késztmennyel.

1899-ben Carmen Sylva, Románia költője lelkű királynéja zajtalan írógépet talált fel. A felséges asszony önmaga gépelte munkáit és zavarta a gép zakatolása. A saját részére azután olyan gépet szerkesztett, amely zöreje nélkül működött.

1900: Curie asszony felfedezi a rádiumot

A XX. század a legnagyobb jelentőségű női felfedezőt hozza. Curie asszony éppen 1900-ban, a század első évében felfedezi a rádiumot, a megfizethetetlen anyagot, amely annyi betegségre hozott gyógyulást s amelynek kihasználását azóta is állandóan tökéletesítik s alkalmazását mind több térre viszik át.

1908-ban Stephanie belga hercegnő egy gáz-ételmelegítőt talált fel, az amerikai Ida Norton pedig 1909-ben valósággal megreformálta a tojásszállítást alkalmas berendezésű ládáival.

Tíz év eredménye

1924. és 1934. között a következő találmányokat jegyezhetjük fel: Frouin francia asszony költöztethető és eltolható falakkal rendelkező házacskát készít s ezzel megveti a népszerű weekendházak alapját. Valentine asszony pedig olyan fogkefét állít elő, amely önműködőleg csúszs el a fogpasztát, vagy fogport. Bilotte asszony újfajta pipafejet hozott forgalomba (bizonyára nagy dohányos volt, ha pipákkal „oglalkozott”). Duchaufour asszony viszont szenvedélyes halász volt s tökéletesítette a horgászbotot, míg Renardné olyan készüléket szerkesztett, amely egyenletesen osztja el az arcon a folyékony festéket. (Meg kell állapítanunk, hogy még nem találkoztunk hölgyvel, aki ezt a készüléket használta volna s így nem nagy sikere lehetett a találmánynak.) Canard asszony önműködő gépkocsiféket és biztonsági szerkezetet talált fel. Butelné pedig lökéshárítót a termos-palackokra. Lejeune kisasszony elektromoshullám-váltó készüléket csinált. Mrs. Ries és Mrs. Brown pedig egy olyan gyűrűt, amely kötöttnek is használható. Guilett asszony jörevű pilótát volt s használható biztonsági készüléket talált fel a repülőgépek számára. míg Biguet kisasszony tűzbiztos ruhája megkönnyítette a tűzoltók munkáját s fény és füstjeleket adó ugynevezett S. O. S. — gránátja is alkalmazásra került. Germaine Gourdon kisasszonnyal fejezzük be a sort, aki olyan szunnyogtató készüléket állított elő, amely ultraviolet sugarakkal ment meg minket a kellemetlen állatkáktól.

Korántsem állítjuk, hogy kimutatásunk teljes. Tisztában vagyunk azzal, hogy hiányos. De ha nem is adtuk hü képét annak, amivel a női szellem hozzájárult az élet megkönnyítéséhez, mindenesetre kézzelfogható módon bizonyítottuk be a fentiekkel, amit akartunk, hogy igenis a nők is tudnak alkotni, nekik is vannak olyan gondolataik, amelyek találmányok alapját vetették meg.

SZASZ BELA

László Fülöp csodálatos élete

Írta: Ráskay László

Copyright by Keleti Újság and Publicitas Press Service.

(Utánközlés még kivonatossan is tilos.)

(London, december hó.)

A parkok országának minden szépségét meg-
Iveagh kastélya. Az angol iparmágnás, milliók
ura, az angol nemzetre hagyta Kenwoodot, mely-
nek műkincsei, főleg a felbecsülhetetlen értékű
portrék, Gainsborough, Reynolds, Raiburn alko-
tásai, ma ezernyi műértőt csábítanak a londoni
park évszázados fái közé rejtőző főúri kastélyába.
Ennek a lord Iveaghnak unokahúgát, a nemzedé-
kek óta sört gyártó Guinness-család sarját hagyta
most özvegyen László Fülöp, az egykori vidéki
fényképesség.

Magának László Fülöpnek a palotája is
Eampstead egyik árpolt fasorában várta László
Fülöp modelljeit — királyokat, hercegeket, lordo-
kat, főpapokat, Anglia és az egész világ államfé-
fiait. A palota viktoriánus merevségű termeiben
nesztelenül suhantak a borotvált arcú, fehérkesz-
tyűs angol butlerok, mintha egy századvégi angol
szalondrámból léptek volna ki. László Fülöp, az
angol arisztokrácia festője, életstílusában, életfel-
fogásában, magatartása zárkózott előkelőségében
hozzáhasznált ahhoz az osztályhoz, melynek év-
tizedeken keresztül legünnepelebb, legelismertebb
piktora volt.

Az angol királyi udvar, melynek küldetése és
kötelessége, hogy a haladó angol élet szilárd tá-
maszakként őrizze a hagyományokat, még ma is is-
meri a reneszansz-udvarok és a 18. századbeli
autokrata királyságok intézményét, mely Róma
fénykorából öröklődött későbbi századokba — az
udvari költőt, a „poeta laureatust”. Ma a szelíd
Masefield, az angol vidék bukolikus szépségeinek
dalnoka viseli ezt a rangot. A mult poeta laurea-
tusait elérte az udvari költők hagyományos sorsa,
a feledés irodalomtörténeti emlékké szűkítette
nevüket. Kivételekként emelkednek ki a hosszú
névsorból az angol mult változatlan fényben ra-
gyogó költőfejedelmek, mint Tennyson, vagy
Wordsworth, akiknek babérját későbbi nemzedé-
kek ítélte sem hervasztotta el.

A fejedelmi festő

Ha az udvari festőnek is kijárna ilyen hiva-
talosan elismert, intézményesített méltóság, úgy
ez a rang VII. Edvárd korától VI. György ural-
kodásáig kétségtelenül a magyar jövővényt, László
Fülöpöt illette volna meg. Anglia minden korszá-
kának, kivéve talán Cromwell puritánjainak kép-
írtó diktatúráját, volt egy-egy ilyen fejedelmi
festője, egész seregnek nevét csak a National
Portrait Gallery portrégyűjteménye és a királyi
kastélyok képtárai őrzik, de VIII. Henrik Hol-
beint hozatta Németországból udvara számára, a
Stuartok Van Dyke esetjén keresztül kaptak
örök életet, Anna királyné, III. Vilmos és I.
György a nagy német mesternek, Knellernek állt
modellt. Anglia a portré festészet országa, állan-
dóan magához vonta a külföld legkiválóbb arc-
képfestőit, bár csak egy rövid, felvillanó és ugy-
szólván nyomtalanul elhanyagolt korszakra avat-
ták iskolateremtő angol nemzeti művészetté az
arcképfestészet Gainsborough, Reynolds és kor-
társai.

A 20. század első évtizedei László Fülöpben
találták meg az angol portréfestészet arisztokra-
tikus hagyományainak méltó továbbfolytatóját.
Az arisztokratikus jelző nemcsak a piktura téma-
körét jellemzi, hanem művészi felfogását, stílu-
sát, kifejezőmódját is. A demokratikus Anglia —

és ez a furesa ország egyik legfuresőbb paradox-
a — az arisztokratikus életformában látja ideálját.
Mialatt másutt az arisztokrácia bűvköre elhomá-
lyosult a gazdasági változások viharában, Angliá-
ban az arisztokrácia, bár politikai hatalma előbb
megtört, mint bárhol másutt, bár előjogait évszá-
zadokkal a francia forradalom előtt kénytelen volt
feláldozni, elvitathatatlanul megmaradt az angol
életstílus formálójaként. A társadalmi élet, bizo-
nyos mértékig az irodalom és igen sok vonatko-
zásban a művészet az arisztokrácia izléséhez, igé-
nyeikhez alkalmazkodik. Igaz viszont, hogy az an-
gol arisztokrácia nem ragaszkodott a büszke el-
szigeteltséghez, hanem böles alkalmazkodással ma-
gához emelte, sőt magába szívtá a feltörő többi
osztályokat, először a gentryt, azután a polgársá-
got, míg most egyre gyakrabban látjuk a munkás-
ságból kiemelkedő egyéniségek egybeolvadását a
főnemességgel.

Arisztokratikus életszemlélet és művészi ábrázolás

Ez az arisztokratikus életszemlélet a művé-
szetben nem kedveli a túlzott realizmust, mely
megmutatja a világ árnyoldalait is, hanem az
ideális elképzelés tükrözését várja a festő ecset-
jétől, a szobrász vésőjétől. Szép és nemes arcokat,
fejedelmien előkelő testtartást, dus anyagok pom-
páját, a hagyományok meglevenítését többre
tartja, mint az igazságot, mely brutális erővel
széttépi az illúziókat. Ennek a kívánságnak, en-
nek az igénynek, ennek a félig tudatos, félig ön-
tudatlan idealizálási hajlamnak senki sem tudott
jobbban megfelelni, mint László Fülöp. Már akkor,
amikor Anglia nagy magyar festője dícsősége tel-
jére érkezett, legendák szövédték arról, hogy mi-
képpen találta meg élethivatását a magyar vidéki
fényképésműhely koldusszegény retusörje. Ter-
mészetesen az emberi sorsot oly gyakran formáló
véletlen is segítette, de még a szerencse legbőke-
zűbb szeszélye sem indokolná egymagában László
Fülöp csodálatos karrierjét.

Ehhez mindenekelőtt László Fülöp kivételes
művészi és emberi alkalmazkodási képessége is
kellett. A világot se jelentse ez a megállapítás,
mintha csökkenteni akarnák az elhunyt nagy pik-
tor művészi nagyságát. Modernebb irányok köve-
tői, merészebb festői, álmok álmodói, a keresők
és az uttörők a művészi hitvallásukért áldozato-
san szenvedtek sokszor pálcát törtek a gazdagok
és hatalmasok izlését skrupulusok nélkül kiszál-
gáló festőfejedelmek fölött. Ez a megítélés igazsá-
gátalan. A képzőművészet világa sem alkot valami
egynevezőre hozható egészt, hanem részekre bom-
lik, melyek minden korban egyforma jogosultság-
gal állnak meg egymás mellett. László Fülöp ab-
ban az irányban, amelyet magáévá tett, minden-
kinél messzebbre jutott. A festészet általa köve-
tett stílusában a legtökéletesebbet alkotta. Egész
sereg alkotása pedig — így csak például XIII. Leó
pápáról festett remekművét említsük — méltán
igényel helyet a világ képzőművészetének időköz-
ben irányzatokon felülálló halhatatlan kincsei kö-
zött is.

Anglia nem olyan idegeneket magához ölelő
ország, mint a francia föld. London nem nyújtja
a nemzeti sajátosságokból származó egyéni élet szá-
mára azokat a korlátlanul szabad fejlődési lehe-
tőségeket, melyek között a vendég egy életen ke-
resztül is otthon érezheti magát. Az angol életnek
beletörődést követelő, megmáshatatlant törvényei,
szokásai, hagyományai, feltételei vannak. Csak
az, aki ezeket fenntartás nélkül magáévá teszi,
aki angollá tud lenni az angolok között, csak az
számíthat arra, hogy Anglia végleg befogadja,
magához ölelje, előre segítse. László Fülöp ezt
amikor körülbelül három évtizeddel ezelőtt tele-
pedett Londonban, felismerte — és volt ereje hoz-
ed, hogy megvalósítsa.

Anglia és Magyarország között

Festészetében bucsut vett fiatalsága realizti-
kusabb törekvéseitől és az angol arcképfestészet
klasszikus hagyományainak továbbfolytatója lett.
Egyénileg pedig már házassága révén is egybe-

olvadt az angol élettel. Ezt az alkalmazkodást so-
kan úgy magyarázták, illetve félremagyarázták,
hogy László Fülöp megtagadta magyarságát. Pe-
dig talán nem kellett volna tulkorán, 68 eszten-
dős korában meghalnia, ha valóban és végleg el-
tudott volna szakadni magyarságától, melyhez a
néha megtevesztő külső látszat ellenére is oly tör-
hetetlenül, oly fájdalmas szívelemmel ragaszkod-
ott. A szívba, mely sirba vitte, a világháború
tragikus éveiben támadta meg, amikor harmoni-
kus, nyugalmas angol élete és magyar származá-
sának belső elkötelezettsége tragikus összeütkö-
zésbe jutottak.

Magyarországon a háborús lelkesedés mámo-
rában bírálták és elítélték, mert ugyszólván a há-
ború kitörése napján felvette az angol állampol-
gárságot, mert itt maradt Londonban, ahová ezer
szál fűzte, viszont az angolok közel két esztendőre
internálták, majd perbefogták, mert szívvel és
testtel mégis csak magyar maradt. László Fülöp,
az angol állampolgár, az angol udvar festője, aki-
nek képei az angol királyi paloták büszkeségei
voltak, egy semleges követség útján hazacsempé-
szett leveleiben büszke és féltő jókívánságait
küldte a magyar hadseregben szolgáló fiatal roko-
nának; mélységes fájdalmát, megdöbbanását fe-
jezte ki Ferenc József halálakor, pénzzel ámogat-
ta a maga magyar familiáját, mint ahogy segítette
a yorkshirei hadifogolytábor fiatal magyar tiszt-
jét is, aki a világháború legvadabb tombolása kö-
zepette kopogtatott londoni palotája kapuján.

A leveleket elfogták, a magyar tiszt nem ju-
tott át az angol határon és a levelek tartalma, a
tiszt vallomása kemény vád formájában tártult
László Fülöp elé. A háború alatt Islingtonba in-
ternálták, viszont a tárgyalásra csak a háború
után került sor, amikor angol állampolgárságától
is megakarták fosztani. Ekkor azonban már tö-
retlenül kiemelkedett a világháború vérzivatará-
ból az angol gentlemanség nagyvonalú szelleme:
Sir John Simon, a jelenlegi angol pénzügyminisz-
ter, Anglia legelső jogásza, mesteri védőbeszéddel
állt ki László Fülöp mellé, a tanuk sorában pedig
ott volt Balfour, a néhai angol miniszterelnök,
aki emelt hangon fordult az esküdtek felé:
„Uram, az én véleményem szerint a vádlott akkor
volna mellátlan az angol állampolgárságra, ha
másképp viselkedett volna, mint ahogyan viselke-
dett. Az ő helyében én sem tudtam volna másképp
tenni...”

László Fülöpöt felmentették, angol maradt és

Előfizetési felhívás a Természettudományi Közlönyre

A Magyar Természettudományi Társulat (Buda-
pest, VIII., Eszterházy u. 16.) célja a természettudo-
mányi ismeretek népszerűsítése és terjesztése.

Folyóirata, a havonta megjelenő s gazdagon
illusztrált

Természettudományi Közlöny,

mely a természettudományok minden ágából a leg-
nagyobb gondal összegyűjtött, általános érdekű,
hasznos és tanulmányos közlemények tárháza.

A folyóirat lépést tart a természettudományok
haladásával és minden olyan eredményről tájéko-
ztat a olvasót, mely a kor ismeretkörük bővítésére,
akár a gyakorlati életben való értékesítésre alkal-
mas, mert nagy azoknak a száma, akik sok termé-
szeti jelenséget nem értenek és a természet erőt
saját javukra felhasználni nem tudják.

Ugyanezt a célt szolgálja a Társulat

népszerű könyvkiadványai

is, amelyeknek beszerzésénél előfizetőinek a Tá-
rsulat 30% kedvezményt nyújt.

A Természettudományi Társulat folyóirataira
az évi előfizetési díjak a következők:

1. Előfizetés a Természettudományi
Közlönyre 300.— lej
2. Pótfizetékkel együtt 350.— "
3. Állattani Közlemények 150.— "
4. Botanikai Közlemények 150.— "
5. Magyar Chemical Folyóirat 180.— "
6. Könyvkiadó vállalati díj (évenként
4 db értékes könyv, egész vá-
szonkötésben) 700.— "
7. A Term. Közlöny és a fenti 4 könyv 1000.— "
8. Ugyanaz a Pótfizetékkel 1050.— "
9. Az összes folyóiratok és egy darab
tetszős szerint kiválasztott könyv 750.— "
10. Az összes folyóiratok és könyvek 1300.— "

Könyvrendelésnél a munkák árain felül a
szállítási költség is fizetendő.

Jelentkezéseket elfogad és mindennemű felvilá-
gosítással készségesen szolgál a

„MINERVA“

Irodalmi és Nyomdai Műintézet R-T
Ciu, Str. Baron L. Pop 5.

Legszebb karácsonyi ajándék!

DR. VERESS ENDRE:

Báthory István király

című, regényes korrajzszerűen, színes előadás-
ban, szép nyelvezettel megírt munkája (380
oldal, sok képpel)

egész vászondiszkótésben 250.— lej

fűzve 200.— lej

A pénz e'özetes beküldése ellenében (10.— lej
ráfizetés mellett csomagban) szállítja a

Minerva Műintézet

Ciu, Strada Baron L. Pop 5.

rövidesen tökéletesen visszanyerte kivételes pozícióját Anglia társadalmi és művészi életében, melyhez hasonló alig ért el külföldi Angliában. Sőt, most lett csak része a legnagyobb kitüntetésben, melyet Anglia egy művésznek juttathatott: 1930-ban a Brit Society of Arts elnökévé választotta, ő volt az első és talán az utolsó külföldi a világ legexkluzívabb, legelőkelőbb művészi egyesülése élén.

A hampsteadi palotában

A hampsteadi palota nagy reprezentatív fogadásaira pedig ismét felvonult az angol királyi család, az angol arisztokrácia, László Fülöp, aki már VII. Edvárdot és Alexandra királynőt festette, most VI. György, Erzsébet királyné és a kis királyi hercegnők képmásait örököltette meg, — egyik utolsó képe, melyet most akart gyűjteményes kiállításán bemutatni, a király nagybátyjának, a connaughti hercegnek portréja volt.

Lászlólag tehát minden elsimult. De László Fülöp szíve voltaképpen sohasem heverte ki a hárus évek megpróbáltatásait. Már öt év előtt szívroham támadta meg, az orvosok a legszigorúbb nyugalmat parancsolták, de a Mester számára az élet a munkát jelentette és minden aggodó intelem ellenére, ugyszólván az utolsó pillanatig tovább dolgozott.

Csak azok, akik itt ének és dolgoznak Londonban, tudják, hogy mit jelentett László Fülöp a magyarság számára. Az a pusztá tény, hogy a 20. század Angliájának legünnepeltebb, legelismerettebb festője a maga magyar nevét írta a világ hatalmasainak remekbekerült portréja alá, több propagandaerő sugárzott ki, mint a szónoklatok és vezérek egész légiója. Tetőtől talpig angol gentleman volt a magyar piktor, akiben már a legkényesebb és legzárkózottabb lordok sem érezték meg az idegent, de éppen így és ezáltal jobban tudta szolgálni a magyar ügyet, mint azok, akik piacos kurjongatásokkal kérkednek a maguk magyarsága mellett. Sokan gögösznek és megközelíthetetlennek tartották, mert nem nyitotta meg házát minden új jövevény előtt.

Azonban, ha valami igazán komoly magyar ügyben volt szükség az ő páratlan befolyására, támogatására, összeköttetésére, László Fülöp csendesen és előkelően teljesítette a kötelességét. Csak azt kérte, hogy mások is hallgassanak róla, mint ahogy ő hallgatott...

1899-től kezdve, amikor Hohenlohe herceg portréjával megnyerte a párisi Szalon nagy aranyérmét, hogy egy évre rá XIII. Leó pápa képmásával megismételje ezt a rendkívüli sikert, 1937 novemberéig megszakítás nélkül dolgozott. Így érthető, hogy száz és száz kép került ki ecsetje alól. II. Vilmos császárról festett portréja épúgy világhírűvé vált, mint évtizedekkel később Mussoliniról vagy Marina hercegnőről alkotott festményei. Képei névsora ugyszólván hiánytalanul magába foglalja Európa fejedelmait. Elettének egyik legnagyobb büszkesége és elégtétele volt, amikor pár év előtt a budai vár vendégeként megfesthette Horthy Miklós képmását. Gróf Apponyi Albertől alkotott remekműve pedig a művész ajándéka-ként az új népszövetségi palota falait ékíti.

Az Uffizi képtár már 1909-ben kitüntette azal, hogy egy képét elkérte gyűjteményei számára, mint ahogy László Fülöpnek, aki I. Ferenc Józseftől „lombosi” előnévvel magyar nemességet is kapott, minden elérhető kitüntetés osztályrészt jutott. Uralkodók annyi érdemrenddel halmozták el, hogy egy újsághasáb sem volna elég felsorolásukra: akadémia, művészi egyesületek a világ minden részében dísztagjuknak választották — a fejedelmek festője valóban korának festőfejedelme volt.

Egy kis fényképészegéd elindult egy magyar vidéki városból — ma angol lordok gyászolják rokonukat, királyok siraják barátjukat. E csodálatos élet fejezeteit földi léte utolsó hónapjaiban László Fülöp maga rötta papírra. László Fülöp e nagy beszámolója mesébe illő életéről már csak halála után fog megjelenni. Mint ahogy emlékkiállítás lesz abból az egy hét múlva megnyíló londoni kiállításból is, melynek műveit még László Fülöp válogatta össze utolsó évei gazdag terméséből.

A kis technikus: Gép, repülés, film, rádió, távolbalítás, haditechnika, Rengeteg képpel, diszkótésben 158 lej. Impozáns, mint „Az arany kis tudós”, 158 lej és az „Ezüst kis tudós”, 158 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen ingyen karácsonyi jegyzéket Lepagetól Cluj.

HIREK

Aki másolatot kért a szavazólapjáról

A különböző választási események között álljon itt egy a derűsebbek közül is.

Az eset színhelye a szamosújvári választási helység s főszereplője: Herschkovits bácsi, aki nevezetesen személyiség az örmény városban. Arról nevezetesen, hogy amióta a városbeli pénzintézet tönkrement és minden vagyonát elvesztette — állandóan az igazságot keresi. Tértivevényes, terjedelmes ajánlott levelekben tárja fel panaszait a kormánynak s követeli: adják vissza a pénzt. Levelei nyolctizoldalas, sűrűn gépelt memorandumok, melyek nem is túl kiméletes hangon tájékoztatják a világ igazságtalanságait azok előtt, akik még segíthetnének rajta. Párszor már eljárás is folyt ellene, de felmentették, hiába hangoztat minden alkalommal, hogy ő beszámítható és józan...

A választás napján az „igazságos Herschkovits bácsi” is az urnák elé járult, hogy eleget tegyen állampolgári kötelességének. A bíró kiadta a szavazólapot s a szolga kezébe nyomta a kerek „votát” bélyegzőt, de Herschkovits csak állott tovább mozdulatlanul. A bíró felszólítására előadta azt a különös kívánságát, hogy öneki két szavazólap kell, mert az egyiket: a másolatot megőrizné bizonyosságnak, hogy kire szavazott. A bíró hiába próbálta meggyőzni, hogy a szavazólapról nem kell másolat, hiszen a szavazás titkos és mindenki oda üti a kerek bélyegzőt, ahova legjobb lelkiismerete szerint akarja, Herschkovits bácsi erőszakoskodni kezdett és hangoztatta, hogy ő nem hagyja magát félrevezetni, mint a többi választók. A bíró végül is kivezettette a helységből.

Herschkovits bácsi büszkén hagyta el a szavazótermet s kifelé menet így dohogott magában:

— Érttem ugyan hiába üzzennek, mert ide többet nem jövök. Még nyugtát sem akarnak adni a szavazatomról...

(f. j.)

Kovácsnai „Homespun” szövetek
Oszi és téli minták, óriási választékban kaphatók a „SICULIA” leirakataiban.
Cluj,
Calea M. Foch Nr. 43

— Mütétet hajtottak végre Ravel híres francia zeneszerzőn. Pár'sból jelentik: Maurice Ravel, a világhírű francia zeneszerző hirtelen megbetegedett. Azonnal kórházba szállították és mütétet hajtottak végre rajta. A mütét sikerült.

— Szenvedő beteg asszonyok már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel is könnyű, lágy béltisztulást érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát.

— Egy török személyszállító gőzös elsüllyedt az óriási viharban. Isztambulból jelentik: Isztambul környékén óriási vihar pusztít. A borzalmas erejű szél a gyalogjárókat a falakhoz, vagy a kövezethez vágta, úgyhogy egyesek súlyosan megsérültek. A tengeren sok kisebb hajó elpusztult. A „Hisar” nevű személyszállító hajót a Boszporuszban a vihar a sziklához vágta és a nagy viharban elsüllyedt. Személyzetének huszonöt tagja közül huszonhármán a vízbe fulladtak. A hajózást teljesen beszüntették.

— Huszmillió kölcsönt vesz fel Maros megye. Marosvásárhelyről jelentik: Maros vármegye tanácsának állandó bizottsága esztörök délelőtti ülést tartott és azon elhatározta, hogy huszmillió kölcsönt vesz fel. A huszmillió kölcsönből tizenkétfélmillió ejt az építés alatt álló új vármegyeháza befejezésére, nyolcmillió lejt pedig utépítésre fordítanak.

A párisi világkiállításán, Franciaországban, a pezső hazájában, a RHEIN pezső nagy sikert ért el. Románia pavillonja tökéletes sikert aratott és a látogatók elé tárta országunk minden gazdagságát.

Ugyanilyen sikert aratott a román vendéglő is, ahol az idegenek megízlelheték a kiváló román termékeket.

Itt a Rhein borpince termékeit is felszolgálták, amelyek mindenkit elragadtak, aki csak megízlelte azokat. Még a franciák is, akik pedig alaposan ismerik a pezsőt és a borokat, a román termékeket a megérdemelt elismerésben részesítették. Rhein pezső egyetlen ünneptől sem hiányzik.

A Rhein borok - fehér és vörös
cabinet - muskotály, kövérzölő
- felülmulhatatlanok.

Rhein
diadalmasodik

— KÉT ELJEGYZÉS, EGY HÁZASSÁG. Kedves kötelességet teljesítünk, amikor egyszerre három tollforgató kartársunk eljegyzését, illetőleg házasságkötését jelentjük. Karácsonyra három hölgynek hozott karikagyűrűt három újságirótól az angyal... Az első eljegyzési hír házünnepeünk: Bogdán István, a „Keleti Újság” belső munkatársa jegyet váltott Szász Ilonával. — A második hymen-hir ugyancsak a kolozsvári sajtóberkekből származik: Molnár Rózsika és Moldován Tjbor hirlapíró, karácsony másodnapján, folyó hó 26-án délután félhatkor tartják esküvőjüket a Szent Mihály templomban. — A harmadik házassági hirt Marosvásárhelyről röpitette hozzánk a telefondrót: Kovács György hirlapíró és író, csütörtökön délelőtt kötött házasságot Altman Györgyi urleánnyal.

— Szilveszteri multság a kolozsvári Magyar Kaszinóban. A kaszinó vezetősége ezúton hozza a tagok és azok hozzátartozói tudomására, hogy ez évben is megrendezi vidám és jó mulatságot ígérő szilveszteri estjét. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos előre asztalt rendelni. (Telefon 32-50.)

Fémiparosok, gyárak, vezetők, szakmunkások. Minden szakkönyv, szakfolyóirat, minden nyelven Lepagenál, Cluj. Közölje milyen szak, vagy kérdés érdekli és milyen nyelven ért és megkapja Lepagetól a megfelelő szakjegyzéket. Cim: Lepage, Cluj.

— Ünnepi istentiszteletek a kolozsvári ref. templomban. A Kolozsvár belvárosi ref. templomban karácsony első napján a délelőtti 10 órakor és délután 5 órakor tartandó ünnepi istentiszteleteken Urvasora-osztás lesz. A szolgálatot a lelkészek végzik.

— Fennállása negyvenedik évfordulójának megünneplésére készül az MSE, Marosvásárhelyről jelentik: A Marosvásárhelyi Sport Egylet, vagy ahogy jobban ismerik, az MSE, amely 1898-ban alakult, a jövő évben ünnepli fennállásának negyvenedik évfordulóját. A jubiláris évet a nagymultu sportegyesület az ünnepek egész sorozatával készül megünnepelni. Az ünnepek sorozatát január 29-én az MSE hagyományos tánemu-latsága nyitja meg, amely — az eddigi évektől eltérően — nem álarcosbál lesz. Itt említjük meg, hogy a jövő évben az egyesület nyolc szakosztálya külön-külön nagy országos versenyeket rendez s azokra a külföldi csapatok és atléták szereplését is biztosítja.

— Karácsonyi istentiszteletek sorrendje a ferencrendiek kolozsvári templomában. December 24-ikén éjjel háromgyedizikenkettőkor éjjeli zsoltosma. Karácsony első napján szentmisék félhét, félnyolc, kilenc, féltizenegy és tizenkét órakor. A 9 óras misén beszédet mond: P. Boros Fortunát dr. December 26-ikán ugyanolyan sorrendben lesznek misék mint 25-ikén. Este P. Hajdu Béla mond szentbeszédet.

A jó feleség karácsonya. Nehéz eltalálni az igazi ajándékot. Vegyen tehát könyvet, dísz tárgyat Lepagenál, Cluj: ami nem vált be, cserélhető. Postai küldés utánvétellel. — Kérjen ingyen karácsonyi jegyzéket. Pontos cim: Lepage, Cluj.

— Magyar nyelvű istentisztelet a kolozsvári lutheránus templomban. A lutheránus templomban karácsony első napján délelőtti féltizkor Urvasoraosztással egybekötött magyar nyelvű istentisztelet lesz. Szolgál: Járossi Andor.

50,000
50,000
50,000
50,000
50,000
50,000
50,000
50,000
50,000
50,000

500,000

azaz

Megkezdjük ezévben is
mint tíz év óta minden karácsony előtt

50,000

karácsonyi ajándék kiosztását

FISCHER I.A.

CLUJ—BUCUREȘTI,

üvegudvar

FÉLMILLIÓ AJÁNDEKTÁRGY

emlékezteti vevőinket arra, hogy nálunk mindig jól és olcsón vásárol

Minden vevő kap már 50 lej vásárlásnál

— MEGHALT A MANASTUR UTI GÉPKOCSIGAZOLÁS ALDOZATA. Megírtuk, hogy szerdán délelőtt a kolozsvári műszaki ezred egyik tehergépkocsija, amelyet Cojocaru Gheorghe őrmester vezetett, elütötte Parvu Ioan közrendőrt. A szerencsétlen embert a kihívott mentők kéz-láb töréssel és koponyaalapi zúzódással szállították kórházba, azonnal műtétet hajtottak végre rajta. Segíteni már nem lehetett: Parvu közrendőr csütörtökön hajnalban, anélkül, hogy egy percet is magához tért volna, kiszáradt. A gázoló altisztet, akit még szerdán őrizetbe vettek, a rendőrség átadta a katonai ügyészségnek.

Kérjen tájékoztatást!

Legelőszóbban jön ki a **DANI GERGELY-féle**

„RECORD”

permetezőgéppel

annyi előnyt egyesít magában. Munkaerőben is nagy megtakarítás.

EGYEDARU-ITO:

„SICULIA” kereskedelmi R.-T.
Cluj, Calea M. Foch Nr. 43.

— HAZASSÁG. Molnár Tihamér, a Dermatológus tisztviselője és Réthy Manika házasságot kötöttek.

Kaestner: Emil, meg a három ikergyerek. A világhírű írónak legújabb ifjúsági könyve. Albumalak, diszkötésben, rengeteg képpel. Athenaeum-kiadás, 119 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen ingyen karácsonyi jegyzéket Lepagetől Cluj.

— Beiktatták Terebes község új református lelkészét. Egyszerű, bensőséges ünnepség keretében iktatták be Mihályi Zoltán, volt mihályfalvi református segédlelkészt terebesi ref. egyházközség lelkészének. A beiktatást a templomban Szabó Zoltán esperes végezte. A templomot zsúfolásig megtöltötték a hívek és a vendégek. Délben közbéd volt. A délutáni templomi ünnepélyen Kovács József ref. lelkész mondott imát. Tóth Zsigmond mihályfalvi ref. igazgatótanító pedig ünnepi beszédet tartott.

A láthatatlan szélmalom. Jánosi György pompás új Athenaeum-ifjúsági könyve, albumalak, rengeteg képpel, diszkötésben 106 lej. Jánosi előbbi, nagysikerű ifjúsági műve. Postán utánvétellel. Kérjen ingyen karácsonyi „Seholsincsország”, 86 lej. Lepagenál, Cluj. jegyzéket Lepagetől.

Minden vevő 6 ingyen fényképet kap a **REVUE**-be

Fecskék és fruskák, a felfedezők. Ransome új ifjúsági könyve diszkötésben 158 lej. „Fecskék és fruskák” (lányok-fiúk vakációja egy vitorlásra), 132 lej Lepagenál, Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a karácsonyi könyvek jegyzékét.

— Egyházi hangverseny. A lutheránus templomban a vasárnapi istentisztelet keretében az egyházi himnuszoktétel fejlődését mutatták be. Szt. Ambrus, Orlando di Lasso, Gluck, Mozart, Schubert művei szerepeltek a gazdag műsoron. A hangversenyen közreműködtek G. Hahn Irén, dr. Siró Zsigmondné, Kuthi I. Nemes K. és Szántó Béla karnagy vezetésével a „Lyra” dalkör. A műsor befejező száma Bach A-moll praeludiuma volt. Kárpáti E. karnagy művészi előadásában.

A figyelmes férj karácsonya. Hogy mi okoz valódi örömet, nehéz eltalálni. Ezért legyen karácsonyi könyvet, ajándékot Lepagenál, Cluj: cserélhet, visszaküldhet. Postázás azonnal, utánvétellel. Kérjen ingyen karácsonyi jegyzéket. Cím: Lepage, Cluj.

— Öngyilkosságba kergette férjét egy falusi asszony. Lugosi tudósítónk jelenti: Costescu Péter lugoshelyi gazda rosszul élt feleségével. Emiatt annyira elkeseredett, hogy öngyilkosságra határozta el magát. Felesége azzal a módszerrel akarta eltéríteni szándékától, hogy rokonaival alaposan elverette férjét, mert úgy gondolta, hogy ez használni fog. A terv nem vált be, mert Costescu Péter még jobban elkeseredett s hozzátartozói távollétében egy fára felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halott volt.

REVUE női konfektio
áruház Regele Ferdinand 21

A „Buletinul Săptămânii” karácsonyi száma. Végre Romániának is van egy olyan folyóirata, mely a külföld hasonló kiadványaival — úgy kivétel, mint tartalom tekintetében — teljesen egyenrangúnak tekinthető. Ez a folyóirat a „Buletinul Săptămânii”, melynek karácsonyi száma feltűnést fog kelteni a piacon. Képes magazin a szó legteljesebb értelmében, melynek karácsonyi száma nyolcvan oldal terjedelemben, több mint száz eredeti felvétel a világ minden részéről. A legkiválóbb bel és külföldi közírók teszik nemcsak élvezetessé, hanem érdekessé tartalmát. Közli Tudor Arghezi, Románia egyik legkiválóbb írójának érte munkáját és számos más neves bel- és külföldi író cikkét. Érdekes átkörképet hoz Románia és a külföld politikai, gazdasági és társadalmi helyzetéről. Technika, sport, divat beszámolókat tesz színessé és érdekessé. Kisebbségi sorsban élőknek különösen fontos, hogy ezen komoly folyóirat által nyújtott elfoglaltságon belüli beszámolókból állandó tájékozódást nyerjenek a politikáról, a társadalmi mozgalmakról és a gazdasági helyzetről.

Textilgyár, szövőipar. Minden szakkönyv és folyóirat, minden nyelven Lepagenál, Cluj. Közzölje, mit kíván, milyen nyelven ért és megkapja Lepagetől a megfelelő szakjegyzéket. Cím: Lepage, Cluj.

SZINHÁZ

Marika hadnagya

A kolozsvári magyar színtársulat operettbemutatója

Nagy sikerrel mutatta be színtársulatunk operett-együttese szerdán este Dénes Gyula és Sally Géza „Marika hadnagya” című operettjét. A közönség mind végig jól mulatott a kissé valószínűtlen meséjű, de éppen ezért operettszerű, sok vidámsággal és sok látványossággal teletűzdelt újdonságon. A világhírű filmesillag és a délceg főhadnagy regényes, „happy-end”-es történetét Gróf László, a színház kitűnő főrendezője az ötletek egész sorozatával varázsolta még színesebbé és élénkebbé. A kitűnő operett-együttes lelkes és vidám játéka meleg sikert kovácsolt a színház karácsonyi műsorára tűzött hangulatos operettből.

Ürmösy Magda, mint hollywoodi filmesillag, valóban olyan csinos és elegáns jelenség volt, amilyent amerikai revüfilmekben szoktunk megcsodálni. Jeney János, mint „Marika hadnagya”, kellemes alakítást nyújtott. Réthely Ödön pompás ezredes volt. Az ellenállhatatlan humoru, mindig mulattató Sándor Stefi és az örökösen jókedvű Fülöp Sándor kettőse nagy tapsot aratott. Csóka József mulatságos alakítása nagyban hozzájárult a sikerhez. A kisebb szerepekben Benes Ilona, Csengeri Aladár és Homm Pál jeleskedtek. Sally Géza dallamos, fülbemászó operettmuzsikáját szívesen hallgatta a közönség.

MAGYAR SZINTARSULAT MÜSORA:

Pénteken nincs előadás.
Szombat d. u. 3: Urilány szobát keres. (Olcsó helyárrakkal.)
Szombat d. u. 6: Sárgapitykés közlegény. (19-edszer.)
Szombaton este 9: Marika hadnagya. (Harmadszor.)
Vasárnap d. u. 3: Meseáruház. (Olcsó helyárrakkal.)
Vasárnap d. u. 6: Marika hadnagya. (Negyedszer.)
Vasárnap este 9: 3:1 a szerelem javára (15-ödször.)
Hétfő d. u. 3: A rut kis kacska. (Olcsó helyárrakkal.)
Hétfő délután 6: Sárgapitykés közlegény. (20-adsz.)
Hétfő este 9: Marika hadnagya. (Ötödször.)
Kedd este 9: Marika hadnagya. (Hatodszor.)
Szerda este 9: Marika hadnagya. (Hetedszer.)

A KOLOSZVÁRI ROMÁN OPERA MÜSORA

Péntek, december 24: Szünet.
Szombat, december 25: (matiné) Három a kislány.
Vasárnap, december 26: (matiné) Vigózeveg.
Hétfő, december 27: Martha.

MOZI-MÜSOROK

CAPITOL Pénteken előadások szünetelnek, szombattól: Premier A tánc folytatódik. Főszerepben Zarah Leander.

ROYAL Pénteken nincs előadás. Szombat és vasárnap Stan és Branddal: a Vadnyugati őráját. Hétfőtől: A 7 hős.

EDISON-mozgó: Pénteken nincs előadás. Szombattól: I. A szerelem ünnepe. Főszerepben Jeanette MacDonald és Maurice Chevalier; II. Nyugati előőrsk. Főszerepben Chevalier John Wayne; III. Új hirod és színes Micky Maus.

SELECT Pénteken előadások szünetelnek szombattól: Szerenád. Grace Moore egyetlen idej. Zenéjét szerezte Jerome Kern.

MUNKÁS-mozgó: I. A mai idők. Főszerepben Charlie Chaplin; II. A könnyű lovasság. Főszerepben Rökk Marika és Fritz Kampers; III. Micki Maus és hirod.

URANIA Pénteken előadások szünetelnek, szombattól: Kínai banditák. Főszerepben Boris Karloff.

Szép, de olcsó karácsonyi Lepage ajándéktárgyak, könyvek óriási választékban nál, Cluj. Kérjen levélben, táviratban tetszészerű összegre utánvétellel választásra postaküldeményt, ami nem tetszett, visszavesszük.

KÖZGAZDASÁG

Állami hivatal fogja ellenőrizni a kereskedelmi szerződések betartását

(Bucuresti, december 23.) Bujoiu kereskedelmi és iparügyi miniszter a sajtónak részletes nyilatkozatot adott s abban leszögezte, hogy a kormány meg fogja könnyíteni a behozatali engedélyek kiadását és a behozatali kvóták elosztása körül is a legrövidebb időn belül rendet teremt.

A miniszter nyilatkozatában bejelentette, hogy a kereskedelmi szerződések pontos betartása érdekében a kereskedelmi és iparügyi minisztérium mellett ellenőrző hivatalt állít fel a kormány.

„Az ipar nyersanyag-ellátását meg fogjuk könnyíteni, — mondta a továbbiak során Bujoiu miniszter — tekintettel lesznek azonban arra, hogy az ipar ne halmozzon fel felesleges nyersanyagokat, mert — mint a legutóbbi példák igazolják, — a tömeges nyersanyagfelhalmozás jelentős veszteségeket járhat.

A miniszter végül arról biztosította a vállalatokat, hogy a géphehozatali kéréseket a bérüházi bizottság a legrövidebb időn belül el fogja intézni.

HOGYAN HAJTJAK BE A DOHÁNY-TERMELOK ÁLLAMI TARTOZASAIT? Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium már régebben úgy intézkedett, hogy a dohányjövődék az áru átvétele, illetőleg a kifizetés alkalmával vonja le a dohánytermelő gazda az állammal szemben fennálló tartozásait. A dohányjövődék kérésére most a pénzügyminisztérium úgy intézkedett, hogy az állami követeléseket nem kell a jövődéknek levonnia. Az intézkedés szerint pénzügyi ellenőrök jelennek meg a kifizetéseknél s azok hajtják be az állami követeléseket. A behajtott összeg nem haladhatja meg a termelőnek kifizetendő nettó összeg ötven százalékát.

Magyarország kereskedelmi szerződést kötött a nemzeti Spanyolországgal. Budapestről jelentik: Magyarország a tengerentúli Német Bahk közbejöttével kereskedelmi szerződést kötött a nemzeti Spanyolországgal. A kereskedelmi ügyleteket kompenzációs alapon fontsterling értékben fogják kifizetni.

Harminc százalékkal kevesebb gabonát szállított az idén Románia külföldre mint az elmúlt évben. Bucurestiből jelentik: A „Prezentul” jelentése szerint az idei buza- és kukoricatermés gyengébb volt, mint az elmúlt évben. Csökkentek a kiviteli lehetőségek is. Románia az idén harminc százalékkal kevesebb gabonát szállított külföldre, mint 1936-ban.

BUCURESTI ERTEKTOZSDE

Állampapírok: Agrárkölcsön kötvény 59%-60, Stabilizációs kötvény 45%-45%, Amortizációs kötvény 63%-63%, Országfejlesztési kötvény 78%-78%, Országfejlesztési kötvény (kicsi) 76%-76%, Konzolidációs kötvény 36%-37, Adóbonok 40%-41, Bankok: Nemzeti 4975-5000, Romániasca 645-650, Tárneasca 20-25, Albina 380-390, Credit Industrial 790-800, Petroleum ipar: Steaua Române 430-435, Astra Române 975-980, Concordia 530-540, Cred. Min. 300-302, Biztosító Intézetek: Dacia Române 4700-4750, Nemzeti 230-235, Generala 1125-1150, Agrícola Fonciera 325-330, Steaua Românei 700-750. Külföldi: Rasita 538-540, Mica 1400-1410.

DEVIZAÁRAK A MAGÁNFORGALOMBAN

Francia frank 6.25-6.30, svájci frank 42.50-43.50, dollár 130-135, fontsterling 910-915, török font 130-135, líra 7.70-7.90, belga 32.50-33.50, márká 38-40, csehekrona 6-6.10, per 36-36.50, silling 34-35, hollandi forint 103-105, 30-32, dinár 3.80-3.90, drachma 1.60-1.70, 1-1.70.

KOLOZSVÁRI TERMÉNYTÖZSDE

Buza 550, árpa 425, zab 510, tengeri 330-350, mák 2400, bab 650, lóheremag 2300, lucernamag 3300, liszt nullás 1040, liszt négyes 960, liszt ötös 920, tengeri liszt 480-550, korpa 310, széna 140-150, lucerna és lóhere 175, buzaszalma 80.

Bármilyen üzleti vállalkozásnál nélkülözhetetlen a Keleti Újságban való hirdetés.

SPORT

Meglesz a tokiói olimpia

(TOKIO, december 23.) A japán olimpiai bizottság közleményt adott ki, amely szerint nem felelnek meg a valóságnak azok a sajtó nagyrészt bejárt hírek, amelyek szerint Japán nehézségei miatt le akarna mondani az 1940. évi olimpiát megrendezéséről. A közlemény szerint az olimpiát minden körülmények között megrendezik s a versenyek augusztus 24. és szeptember 8-ika között fognak lefolyni.

Caralulis és Somogyi Klári vezetik az 1937. évi tenisz-erőlistákat

(Bucuresti, december 23.) A teniszszövetség szerdán kiadta 1937. évi ranglistáját. A ranglista a következő:

I. oszt. hölgyjátékosok: 1. Somogyi Klári. 2. Popperné Zizovits Lenke. 3-4. Bereczky és Liszka Mancsi. 5. Strobl. 6. Wertheim. 7. Barabásy Babkó. 8. Baátné. 9. Unanian. 10. Nasopol. 11. Reiner. 12. Schönfeld.

Nem osztályozták Sonia Manu, Arató Klári, Savanu, Piso, Roncea, Platty, Pahler, Hossu Zoe, Ternovicin, Gerlicy és Mezinescu játékosokat.

II. oszt. hölgyjátékosok: 1. Lámné. 2. Zambora. 3. Segall. 4. Avacov. 5. Gábor KAC. 6. Urzica. 7. Schwartz Haggibor. 8. Winkler. 9. Crasnic. 10. Constantinescu. 11. Stroescu. 12. Schmidt.

I. oszt. férfijátékosok: 1. Caralulis. 2. Schmidt. 3. Badin. 4-5. Botez és Hamburger. 6. Pusztay. 7. Poulief. 8. Erős Csibi. 9. Segall. 10-11. Coca és Grad. 12. Petrovits. 13. Steiner. 14. Cristescu. 15. Brandusa. 16. Cerbu.

Nem kaptak osztályzatot: Benedek Beszterce, Székely, Ungár, Benedek KAC, Gaster, Ovidiu, Radó, Adelstein, Faur, Farkas, Stănescu, Melianu dr. U.

II. oszt. férfijátékosok: 1. Bogdan. 2. Grünwald. 3. Racovitz. 4. Sturdza. 5. Turesanko. 6. Goldstein. 7. Grosz. 8. Knoll. 9. Sineureanu. 10. Burac. 11. Halmi. 12. Stöhr. 13. Placinteanu. 14. Albon. 15. M. Neicu. 16. T. Teodorescu. 17. Dr. Burger. 18. Fildermann. 19. Nitulescu. 20. Poenaru-Bordea. 21. L. Vasu.

A ranglistákat a hivatalos jellegű versenyek eredményei alapján állították össze.

PERRY, a világ legjobb teniszjátékosát, aki az év elején feladta amatőrségét, az amerikai szövetség állandó edzőjének szerződtette.

Elutazott a Venus Budapestre. A Venus csapata, amely a karácsonyi ünnepek alatt a magyar fővárosban az Ujpest és a válogatott keret ellen játszik két mérkőzést, kedden este utnak indult. A román bajnokságot tizenhét játékosát vitte magával.

NAGY MEGLEPETÉSE VAN A MAGYAR JEGYKORONBAJNOKSÁGNAK. Az FTC 3:1 (2:0, 0:0, 1:0) arányban legyőzte a többszörös bajnok BKE csapatát.

17.00: Jancsi és Juliska, meseopera, Berlin.
19.35: Különböző nemzetek karácsonyi dalai, Budapest.
20.35: Karácsonyi dalok, Bucuresti.
21.20: Dalos zenés karácsonyest, Frankfurt.
22.00: Nagykarácsony éjszakája, Budapest.
23.30: Közvetítés az ország különböző templomaiból, Kalundberg.

RADIO-MUSOR

Péntek, december 24.

BUCURESTI. 6.30: Reggeli műsor. 13.10: Déli szórakoztató hangverseny. 14: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 18: Szórakoztató zenekar. 20: Katonazene. 20.35: Karácsonyi dalok. 21.15: Karácsonyi játékok. 22.45: Különböző népek zenéje, lemezek. BUDAPEST. 7.45: Torna, lemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 15: Harangzó. 18.05: Postászenekar. 19.30: Hírek. 19.40: Időjelzés. 19.50: Cigányzene. 20.40: Hírek. 21: Mindenki karácsonyfája. 21.45: Pontos idő. 23: Felolvasás. 23.30: Kamaragyűjtés. 23.45: A karácsony költészetéből. 23.55: A föld népeinek karácsonyi zenéje. 24: Harangzó. 24.08: Tóth Tihamér dr. előadása. 24.30: Országhangverseny. 25: Szalonzene. 26: Nagykarácsony éjszakája. 26.45: Lemezek. 1: Éjfél szentmise.

Szombat, december 25.

BUCURESTI. 6.30: Reggeli műsor. 12.30: Karácsonyi dalok. 13.05: Sibiceanu zenekar. 18: Szórakoztató zene. 19: Filmműsor. 19.15: Tandin zenekar hangversenye. 20.40: Hanglemezhangverseny. 21.15: Táncczene. 22.35: Szórakoztató zene. BUDAPEST. 9.40: Hírek. 10: Református istentisztelet Ravasz László dr. beszél. 11: Egyházi ének. Szentbeszédet mond P. Bangha Béla. 12.30: Evangélikus istentisztelet. Varsányi Mátyás dr. prédikál. 13.35: Pontos idő. 13.40: Operaház zenekara. 14.10: Rádiókrónika. 15: Lemezek. 16: Mesék lemezekkel. 16.30: Egy óra tánczene. 17: Csevegés. 18: Előadás. 18.30: Kolozsvári női világ. Előadás ének és cigányzenével. 19.30: Karácsony az őserdőben, utelírás. 20: Hangverseny közvetítés a Vatikánból. 21.05: Karácsony. Drámai mese. 22.40: Hírek, sporteredmények. 23: A budapesti hangversenyzenekar. 24.10: Cigányzene.

Apróhirdetések

Szavanként..... 2- lej
Legkisebb apróhirdetés ára..... 20 lej

Nagyobb mennyiség lekötésénél árendegmény!
Jellegű levelekre, megkeresésekre csak választékos beküldése esetén válaszolunk és csak portóztott leveleket továbbítunk

Állást keresők részére:
Szavanként..... 1- lej
Legkisebb hird. 10 lej

Állást keres

25 EVES egyetemi hallgató perferkt román nyelvtudással, bármilyen alkalmazást vállal. Cím a kiadóban. G 216

Lakás

SZÉP és tiszta butorított szoba balkonnal január 1-re kiadó. Strada I. Maniu 42. szám, II.

KÜLÖNBEJÁRATU, csinosan butorított szoba kiadó. Plața Unirii 19. I. emelet fölötte.

KIADÓ január 1-től EMEBETA 52. alatt napos oldalon, szép nagy szoba konyha. Ertekezhetni ugyanott.

Adás-vétel

MÉG MINDIG tart a nagy karácsonyi és újévi vásár a Model-házban. Estélyi toalettek, selyem és szövethűtők, télikabátok és tavaszi kabátok, bluzok és pon-

gyolák a legutolsó divat szerint, mélyen leszállított árakon. Modelfáz, volt Venus. Str. Memorandului 5. K. 219.

2 PAR, jó állapotban levő 40-es számú férfi cipő eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Karácsonyfadísz

ezüsttánc, angyalhaj, lametta, lényszóró fetszés szerint változtatva, nagy választékban a legolcsóbban a

Minerva

könyv- és papírkereskedésben, CLUI, Regina Maria ucca 1

DANTE Új Lexikon 8 kötet, teljesen új, díszes vászonkötésben, 1937. évi kiadás. eredeti ára 3000 lej. 2400 lejért eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Két éve használt gőzkazán 16 m² fűtőfelülettel, 8 atmoszf. nyo. mással, üzempépes állapotban olcsón eladó.

Zeiersdorff & Co. S.A.R. Braşov, Str. Iuliu Maniu 39.

BRONZ ÁLLÓ LAMPA, két méter magas, modern és antik szobában is alkalmazható, igen olcsó áron eladó. Balcan bazar, Str. Iuliu Maniu 6. szám. G 221

LEGUJABB

TELEFON-RÁDIO-TELEFON

Miniszttertanács foglalkozott a kormány legközelebbi munkatervével

Gyors tempóban készítik el a költségvetést, hogy a február 15-én összeülő parlamenthez beterjeszthessék — Januárban nagy közigazgatási értekezletet hívnak össze Bucurestibe

(BUCURESTI, december 23.) A kormány tagjai csütörtökön délután a miniszterelnökségen miniszttertanácsra ültek össze. A kiadott hivatalos közlemény szerint Tatarescu miniszterelnök vázolta azokat az általános elveket, amelyek alapján az egyes minisztériumok az 1938-39. költségvetést összeállítják. A költségvetést a jövő év február 15-ig kell elkészíteni, hogy kellő időben a képviselőház elé lehessen terjeszteni. A miniszterelnök kijelentette aztán, hogy január hónap második felében Bucurestibe nagy közigazgatási értekezletet hív össze. Az értekezleten résztvesznek a prefektusok, a városok polgármesterei, az egész ország közigazgatás szolgálati főnökei és a kormány ez alkalommal fogja ismertetni azokat az új elveket, melyeket a közigazgatási életben alkalmazni óhajt. A miniszttertanács este negyednyolckor ért véget.

Codreanu kijelentette, hogy a választások befejeztével felbomlott a megnevezési egyezmény

(Bucuresti, december 23.) Corneliu Codreanu csütörtökön reggel összehívta pártja vezetőit s megköszönte a választások alatt kifejtett tevékenységüket. Közölte, hogy a választások befejeztével a nemzeti parasztpárttal és a más ellenzéki csoportokkal kötött megnevezési megegyezése felbomlott.

Franciaországban koalíciós kormányt jósolnak

(Páris, december 23.) Franciaországban ál-

talában kedvezően fogadták a román választások híreit. A francia sajtó szerint a döntés most az uralkodó kezében van. A „Petit Parisien” nézete az, hogy a választások a román politikai élet új korszakát nyitják meg, mert megnyitják az utat a koalíciós kormány létrehozására. Az „Oeuvre” nézete az, hogy a román belpolitikai helyzet nem megy át különösebb változáson. A „Jour” is koalíciós kormányt lát lehetségesnek a liberálisok és a nemzeti parasztpárt együttműködésével.

Japán minden összeköttetést megszakít Szovjetországgal

Amerika óriási méretű hadgyakorlatot tart márciusban a Csendes-óceánon

(Tokió, december 23.) A japán főváros hangulata rendkívül izgatott az angol közvélemény japánellenes megnyilvánulásai miatt. A japán sajtó élesen visszautasítja az angol alsóházban legutóbb elhangzott beszédeket. A „Kokumin” című vezető japán lap hangoztatja, hogy Japán nem lehet megfélemlíteni angol flottatüntetések emlegetésével. Japán mindenesetre kellő figyelemmel kíséri az angol politika mozdulatait. Egyébként Japán bojkottra készül Szovjetországgal. Csütörtökön kétszáz vezető japán cég kiküldöttéi gyűlést tartottak s kimondták, hogy cégeik minden összeköttetést megszakítanak Szovjetországgal. A japán lapok figyelmeztetik a közvéleményt, hogy a szovjet rajtaütésszerű lépésekre készül.

Amerikai hadgyakorlat a Csendes-óceánon

Az amerikai hajóhad washingtoni jelentés szerint, a jövő év március tizenegyediké és huszonkilencedike között az eddigieknél nagyobb méretű hadgyakorlatot tart a Csendes-óceánon. A gyakorlaton, — amint a „Daily Telegraph” írja, — 150 hadihajó és ugyanennyi nagy repülőgép vesz részt s ez a hatalmas harci erő hatszáz mérföldre fogja megközelíteni a japán partokat.

Három halottja és harmincnégy sebesültje van a bucaresti színházégésnek

(BUCURESTI, december 23.) A Vox-színház égésével kapcsolatban a belügyminiszter elhatározta, hogy szigorú vizsgálatot tartat az összes fővárosi és vidéki színház-és moziépületekben, hogy a jövőben hasonló szomorú események elkerülhetők legyenek. Bizonyosra vehető, hogy a vizsgálat során több ilyen termet be fognak zárni. A „Vox”

színházban a romok alatt egy harmadik holttestet is találtak, úgy, hogy a tűznek végtermékében három halottja, tizenhárom súlyos és husz könnyebb sebesültje van s mintegy négyszáz ember vesztette el kenyerét. A halottak: Schmidt Jozefin, a színház negyvenháromeves ültetőtőnöje, Magah Olga 27 éves Cernauti cseléd, aki gazdáját kísérte el a

színházba és végül Cristea Saulesen lakatos. Tartanak attól, hogy a romok alatt még több holttestre akadnak.

Kilenc szenátori mandátumot szerzett a nemzeti-parasztpárt

(Bucuresti, december 23.) A szenátorválasztásokon a nemzeti-parasztpárt Muscel megyében egy, Szilágyban kettő, Argesben egy, Someş megyében kettő, Cernautiban két és Storojinet megyében egy helyet szerzett.

(Déva-Deva, december 23.) Hunyadmegyében a szavazatra jogosultak száma 49.141. Leadtak 24.145 szavazatot, érvénytelennek minősítettek 17-et, megsemmisítettek 249-et. A liberális párt 11.944, a nemzeti-parasztpárt 6507, a mindent a hazáért párt pedig 5745 szavazatot kapott. Szenátorok lettek Bujoiu Ioan kereskedelmi miniszter, Vlad Aurel dr., a román front jelöltje és Filep Desideriu dr., volt szenátor.

Sztojadinovic felesége Franciaországban

(Nantes, december 23.) Sztojadinovic jugoszláv miniszterelnök felesége a franciaországi Nantesbe érkezett, hogy mint keresztanya jelen legyen a „Beograd” nevű jugoszláv torpedóromboló vízrebocsajtási ünnepségén. A miniszterelnök feleségének kíséretében tizenkilenc jugoszláv személyiség érkezett Nantesbe, közöttük Szilics tengernagy, a jugoszláv hajóhad parancsnoka.

Katonai ellenőrzés alá került a kínai kereskedelem és ipar

(London, december 23.) A kínai ipart, mezőgazdaságot és kereskedelmet katonai bizottságok ellenőrzése alá helyezték. Azokat, akik Japánnak nyersanyagokat, vagy gyártmányokat szállítanak, halálra, vagy súlyos börtönrre ítélik.

Földrengés Mexikóban

(Mexikó, december 23.) Mexikó nagy részét csütörtökön hatalmas, öt percen át tartó földrengés rázta meg. Mexikóban emberemlékezet óta nem volt a mostanihoz hasonló nagyerejű földrengés.

Szállodába csaltak és kiraboltak egy londoni ékszerkereskedőt

(Budapest, december 23.) A napokban Londonban a Cartier francia ékszerész-cég londoni igazgatóját egy szállodába csalták, leölték és kirabolták huszezer font értékű ékszerét. Az angol rendőrség már le is tartóztatta az ékszerelvéket és megtalálták náluk az ékszerket. Négy embert vettek őrizetbe, nevüket azonban nem közölték. A leölt igazgató állapotja komoly.

Kedvező jelentést terjesztett elő a lengyel bizottság a madagaszkári viszonyokról

(Varsó, december 23.) Az a lengyel bizottság, amely Madagaszkár szigetét abból a szempontból vizsgálta meg, hogy a sziget alkalmas lenne-e a lengyel kivándorlók letelepítésére, most terjesztette be jelentését s ez minden tekintetben kedvező. A jelentés szerint még megelőzően talajjavítási, folyószabályozási munkálatokra van szükség s a sziget egészségügyi viszonyait is több helyen javítani kellene, de csak kisebb jelentőségű munkálatokra van szükség.

Öngyilkosságot követett el cellájában a feleséggyilkos

(Linz, december 23.) Reiter Mátyás földműves, akit az esküdtsek feleséggyilkosság miatt halálra ítélt, szerdán a fogház egyik zárkájában nadragysíjjával felakasztotta magát és meghalt. Reiter olyan zajtalanul hajtott végre öngyilkosságát, hogy cellatársa fel sem ébredt. Valószínűnek tartják, hogy a feleséggyilkos megtudta, hogy karácsonyra nem kapott kegyelmet és emiatt dobta el életét. Reiter egyébként alig kéthetes házasság után megfojtotta huszonkétféves feleségét.